

El comerç de mascotes exòtiques: aspectes legals i ètics

Joan Comós Callergues

Francesc Cortés Cid

Elisabet López Sales

Índex

-Introducció	3
-Les mascotes exòtiques:	
1)Situació actual	5
1.1 Conceptes bàsics pel manteniment d'espècies exòtiques	5
1.2 Panorama vigent	7
2)Legislació	
2.1)Internacional (CITES)	26
2.2)Comunitària (UE)	40
2.3)Nacional	44
2.4)Autonòmica	47
2.5)Sancionadora	48
3)Ètica	49
- Enquesta	53
- Conclusions	58
- Annexos	60
- Bibliografia	

Des que es va descobrir que es podien mantenir en captivitat una gran diversitat d'animals que no fossin gats ni gossos, la societat ha començat a conèixer poc a poc el món de les mascotes exòtiques. La paraula "exòtic" és un adjectiu que, avui en dia, pot tenir diverses connotacions. La Gran Enciclopèdia Catalana defineix el mot com "1.Introduït d'una contrada estrangera, 2.Que fa estrany, que sembla estranger". Generalment indica una cosa estranya, diferent, excitant. Vist això, el mot no sembla equivocacat a l'hora de definir aquestes espècies; encara que algunes d'elles, com el conill comú (*Oryctolagus cuniculus*) o l'esparver (*Accipiter nisus*), no siguin tant inusuals en el territori català. D'altres, però, són mascotes originàries d'altres països i fins i tot d'altres continents.

Fa temps que els animals exòtics criden l'atenció dels humans. L'evidència demostra que cap al 2500 aC. els sumeris ja mantenien peixos en captivitat, però encara per raons alimentàries. Però poc després, els egipcis i romans van començar a pensar en ells com alguna cosa més que menjar. Van ser els xinesos (durant la dinastia Sung, 960-1279) els primers que mantenien activament i criaven peixos per la seva varietat estètica. El carpí daurat (*Carassius auratus auratus*) va ser el primer peix criat d'aquesta forma. No va ser fins al segle disset que el concepte dels peixos ornamentals es va traslladar a Europa, i fins a principis del vint que es va introduir als Estats Units. Els rèptils com a animals de companyia van començar a ser espècies autòctones, el comerç de les quals es va haver d'anar regulant a mesura que creixia la seva popularitat arreu del món. Per posar un altre exemple, les psitàcides van arribar a Europa cap al segle quinze gràcies a les extraordinàries travessies a través de l'oceà Atlàntic que realitzaven les més noves joies navals, i durant els següents segles es van començar a criar en captivitat. Les fures es van començar a criar en captivitat cap a l'any 350 aC. i eren utilitzades per caçar, controlar plagues i com a animals de companyia. Per no parlar dels conills, que són originaris de la Península Ibèrica des de l'època del Pleistocè i van ser els fenicis qui cap al 1100 aC. el van començar a exportar arreu del món.

La diversitat d'espècies que comprenen el grup dels anomenats "animals exòtics" dins la veterinària és considerable i segueix augmentant. Ja no es fa estrany que arribi a la consulta un lloro gris africà (*Psittacus erithacus erithacus*) perquè respira malament o un camaleó del lemen (*Chamaeleo calyptratus*) que no muda bé la pell. La demanda va començar a ser tant elevada que les clíniques veterinàries es van començar a especialitzar en aquest sector i a les

botigues d'animals va aparèixer una abundant gamma de nous productes per mantenir aquests animals de la manera que precisen.

Però darrera d'aquest "boom" s'amaguen moltes realitats. Avui dia el comerç d'aquestes espècies mou una quantitat considerable de diners, sense tenir en compte el comerç il·lícit. No és difícil pensar llavors, que hi ha gent que s'enriqueix il·legalment, amagant l'ambició darrera la caça i el comerç d'aquestes espècies. I fins i tot dins l'àmbit legal alguns comerciants s'aprofiten de la inexperiència i la ignorància d'alguns propietaris per vendre més, moltes vegades sense tenir en compte la veritable necessitat de l'animal. A part hem de tenir en compte que la majoria són animals poc domesticats, que encara necessiten reproduir les conductes normals en llibertat; i que se'ls sotmet a espais limitats, dietes incompletes i invariables, condicions no òptimes, estrés continu,... En aquest context apareixen la llei i l'ètica per intentar primer buscar els errors comesos (voluntària o involuntàriament) i després establir un marc per la correcció d'aquests, procurant als animals exòtics de companyia unes condicions el millor possibles per conviure amb les persones i alhora regulant l'equilibri biològic dels seus ecosistemes d'origen.

1. Situació actual

Cal especificar una mica a que ens referim al parlar de mascotes exòtiques, tenint clar que amb aquest terme abracem, en general, aquelles espècies procedents d'ecosistemes forans que és possible mantenir en un entorn domèstic. Especifiquem "en general" ja que algunes d'aquestes o bé són autòctones (a Catalunya per exemple el conill europeu [*Oryctolagus cuniculus*] o la cadenera [*Carduelis carduelis*]) o el seu manteniment exigeix unes condicions recreades ben especials que s'allunyen del que hom consideraria "domèstic".

Dins d'aquest concepte, és ben sabut pels veterinaris especialitzats i els propietaris amb experiència que mantenir com a mascota un animal exòtic requereix un grau d'implicació en general major que el necessari per un gos o un gat. A més a més, aquesta afirmació es ratifica en observar que la majoria dels problemes que arriben a una consulta veterinària són derivats d'un desconeixement d'aquests aspectes que fan a cada animal exòtic tant diferent i especial. La responsabilitat d'informar-se dels requeriments del seu nou animal recau en el propietari, que moltes vegades es fia de les quatre directrius que li indica el venedor o fins i tot humanitza les necessitats d'aquest. La realitat és que aquesta situació és cada vegada més escassa ja que els propietaris comencen a comprendre-ho i comprar més responsablement, però ja que la venda d'animals exòtics augmenta gradualment, aquest problema manté un similar percentatge i als veterinaris encara els queda molta feina per fer.

1.1 Conceptes bàsics pel manteniment d'espècies exòtiques

Per entendre les implicacions legals i ètiques que s'exposaran en aquest treball cal primer de tot tenir uns coneixements base sobre les peculiaritats dels animals exòtics de companyia i comprendre així, en relació a la gran diversitat d'espècies, cadascun dels aspectes que deriven en aquestes implicacions. Com sinó pot un jutjar un aspecte deontològic sense comprendre la idiosincràsia del tema en concret?

a) Rèptils

Encara que la gran diversitat de rèptils que es mantenen avui dia com a mascotes tenen uns requeriments molt particulars ja que corresponen a ordres molt diferenciats (*Crocodylia*, *Sphenodontia*, *Testudines* i *Squamata*), podem interpretar de manera comuna les seves principals peculiaritats. Així, sabem que són animals ectotèrmics i poiquilotèrmics; per tant la seva temperatura corporal dependrà directament de la de l'ambient i els hi serà difícil mantenir-la constant. Podem establir com a temperatura òptima general dels rèptils diürns uns 27-35°C i dels nocturns uns 21-27°C, disposant sempre d'una àrea de major temperatura on "prendre el sol". Ja que l'hàbitat natural d'aquests pot variar des d'un desert fins una selva tropical, tant la ja esmentada temperatura com la humitat, el sòl, l'entorn de l'ecosistema o les hores de llum poden comprendre uns valors o uns altres segons l'espècie, sent tots aquests factors importants per un correcte manteniment de l'animal en les millors condicions possibles. En captivitat, ja que no estan exposats a la llum del Sol, necessiten un suport extra de llum ultraviolada B (UVB) per regular els nivells de calci. També és molt important la distribució i mida del terrari, que s'adaptarà a les conductes territorials de cada espècie.

Pel que fa a la dieta, alguns són carnívors (com per exemple el subordre *Serpentes* o les famílies *Gekkonidae* o *Varanidae*) i d'altres herbívors (com la majoria de la família *Testudinidae* o el gènere *Iguana*). Adaptant-se també a l'ecosistema i la forma de vida els rèptils poden ser diürns o nocturns, fet que condiciona la seva anatomia ocular.

Davant l'evidència que els rèptils són molt estoics, s'ha estudiat el sistema nerviós dels rèptils i la seva capacitat per sentir dolor i s'ha observat que difereix anatòmicament i fisiològicament del dels mamífers i, encara que diversos estudis semblen demostrar que el llindar del dolor és major i la seva expressió menor, els veterinaris conclouen que encara no es coneix del tot el mecanisme nociceptiu dels rèptils. L'estrès es considera significatiu en els rèptils que viuen en captivitat. Un bon manteniment i cura d'aquestes espècies, lligat sempre a la prevenció de malalties i ansietat, és necessari per minimitzar l'estrès d'aquests animals.

b) Aus

La gran diversitat d'aus que es mantenen en captivitat comprèn diversos ordres, entre ells els més freqüents els Psittaciformes, Passeriformes, Falconiformes, Strigiformes, Galliformes, Columbiformes o Anseriformes. Podem generalitzar per totes elles que necessiten gàbies prou amples per desenvolupar la seva conducta normal i que moltes de les alteracions que pateixen solen estar directament relacionades amb alguna deficiència

de l'ambient que les envolta. Així per exemple necessiten unes hores de llum concretes, una dieta equilibrada a les necessitats de cada espècie (carnívora, herbívora o granívora), un ambient enriquit, l'establiment d'una bona jerarquia amb els propietaris, etc. Cal destacar que les aus necessiten més atenció de la que sembla i és essencial acostumar-les a tota mena d'experiències, ja que sinó poden aparèixer problemes comportamentals indesitjats.

Algunes espècies (els rapinyaires en general) són destinades a la pràctica de la falconeria i requereixen un manteniment especial, dedicat a entrenar l'au a situacions de caça. Altres espècies (minàs, tucans, columbiformes, etc.) estan més destinades a mantenir-les en grup en grans instal·lacions, moltes vegades per col·leccionisme.

c) Petits mamífers

La majoria de petits mamífers que es mantenen com a mascotes són animals de mida reduïda (conills, hámsters, fures, xinxilles, etc.) comparat amb la resta de mamífers. Són espècies que, encara que no necessiten molta atenció, tenen peculiaritats que fan el seu manteniment un xic diferent a la resta. Es solen mantenir en gàbies prou grans i amb l'alimentació requerida en cada cas (herbívors o carnívors). Cada espècie és un món apart, però en general són animals que fàcilment s'estressen si l'entorn no és suficientment òptim per desenvolupar les seves conductes naturals. Ja que moltes d'elles són preses, tendiran a amagar el dolor quan aquest ocorri i no es mostraran agressives a no ser que estiguin en situació de perill. En els conills i rosegadors el bon manteniment de la dentició és molt important pel seu benestar.

També cal parlar d'altres tipus de petits mamífers menys habituals; com són els petauros, els eriçons, els gossets de les praderies, els coatins, els titis, etc. En general, aquests animals estan més protegits que els anteriors i necessiten una manutenció més laboriosa.

1.2 Panorama vigent

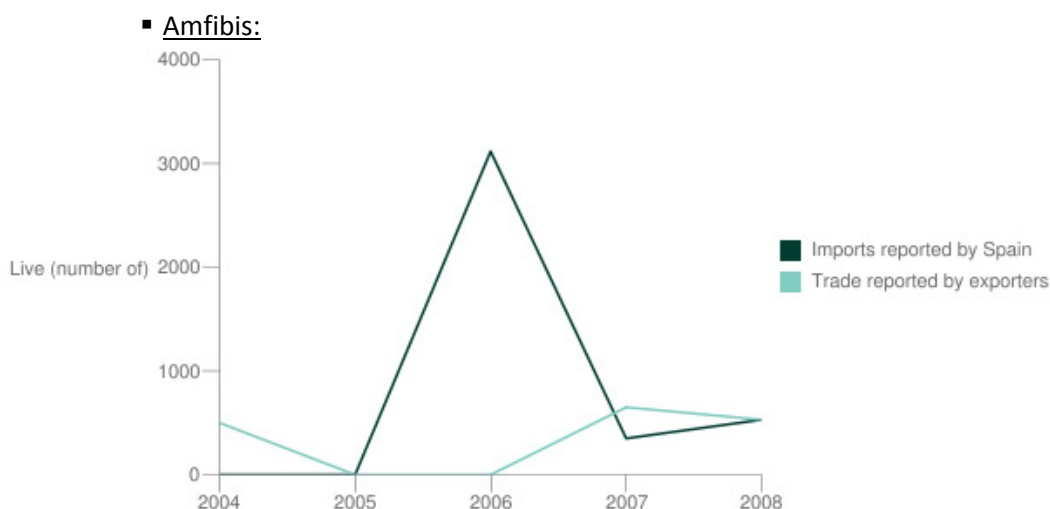
Espanya; juntament amb Argentina, Indonèsia i Tailàndia, és un dels quatre països més afectats pel tràfic d'espècies amenaçades i el 30% del comerç il·legal d'animals exòtics té lloc en el nostre país. Segons la WWF, el comerç d'animals i plantes exòtiques protegides és el

tercer negoci il·legal més rentable (precedit només pel de drogues i armes), ja que suposa uns beneficis superiors als dotze mil milions d'euros.

Gràcies al panell de dades (Data Dashboard) de la Secretaria del CITES, podem observar en les següents gràfiques la situació existent entre els anys 2004 i 2008 a Espanya pel que fa al comerç d'animals exòtics (per tant ens permetrà veure l'evolució en aquests anys), fent referència a les importacions i exportacions d'aquelles espècies considerades mascotes exòtiques més freqüents. Cal fer un incís però: ja que les dades sobre petits mamífers (conills, fures, cobais, xinxilles, hámsters, etc.) es troben dins de les de mamífers en general i les gràfiques inclouen tots els mamífers comercials, no les inclouem al treball ja que seria incorporar dades d'animals que ja no considerem d'àmbit domèstic. Pel que fa a la classificació segons l'Apèndix CITES al qual pertanyen, introduïrem que es tracta d'un Conveni internacional per regular el seu comerç (sent Apèndix I els més protegits); però per entendre del tot el tema caldrà llegir-se l'apartat 3.a del treball (*Legislació internacional*).

a) Importació:

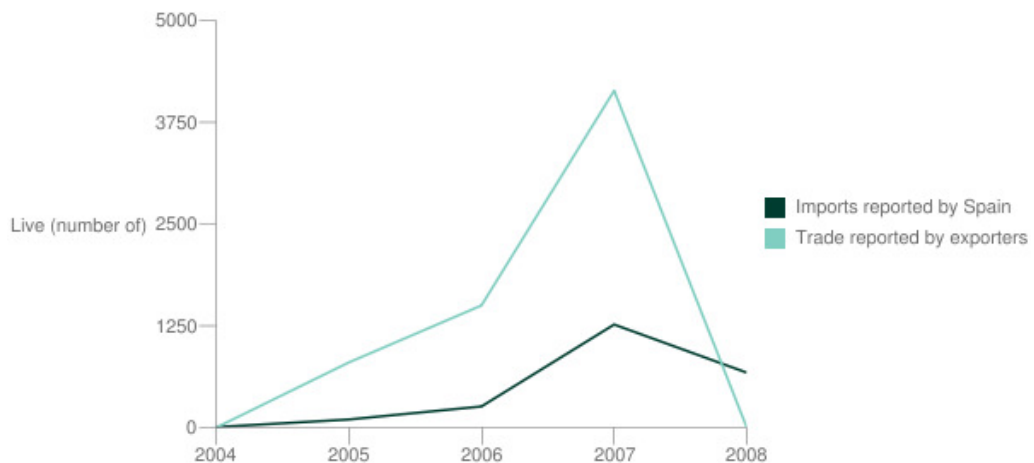
a.1) Importacions totals segons Espanya:

La importació d'amfibis a l'estat espanyol va tenir un pic atípic en el 2006 en quant a volum d'animals traficats, però que de seguida va decreixer per acabar mantenint-se sota els 1000. Hem de tenir en comte que aquests animals tan curiosos van per modes i la seva demanda va augmentant i decreixent en el temps, moltes vegades sense tenir relació amb la oferta.

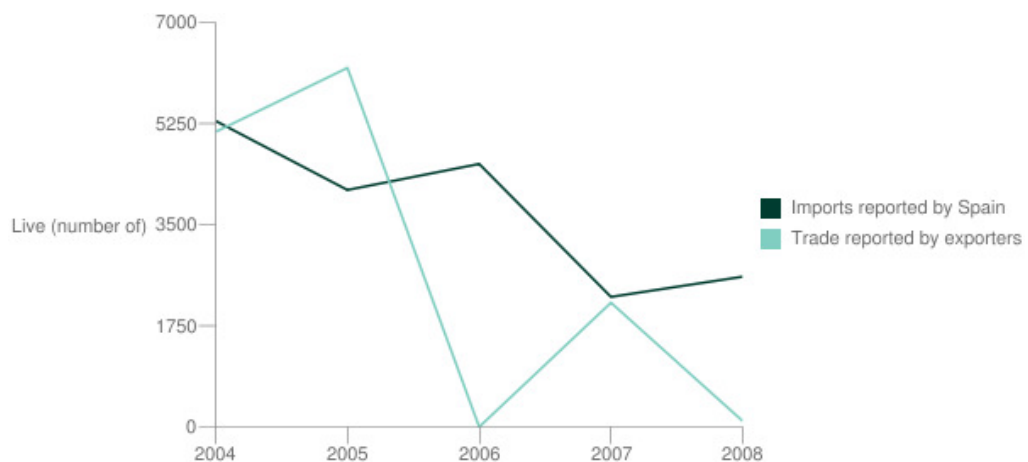

▪ Peixos:

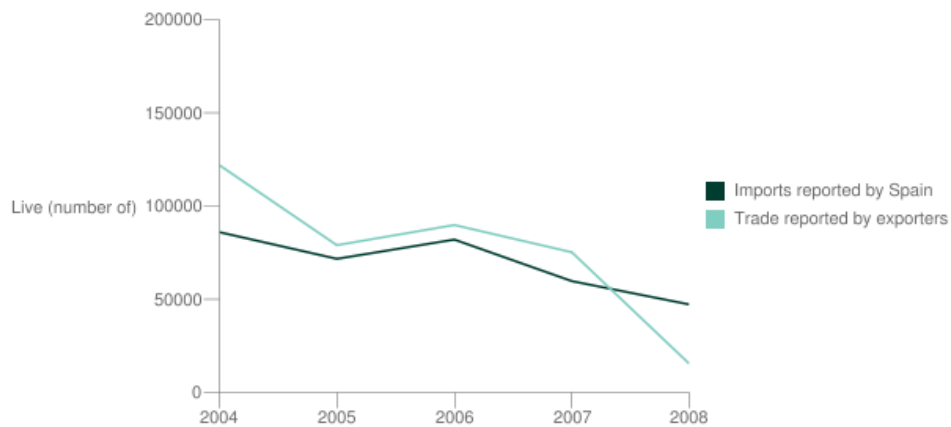
La importació de peixos des de l'any 2004 va anar creixent fins el 2007, quan va patir una decaiguda. De nou tornem a observar un pic d'augment en l'exportació els últims anys, afegint a aquestes espècies aquàtiques com a una de les noves mascotes preferides, malgrat que molta gent l'utilitzi més com un element decoratiu que com un ésser viu, tot i les grans exigències de manteniment de certs espècimens.

▪ Invertebrats:

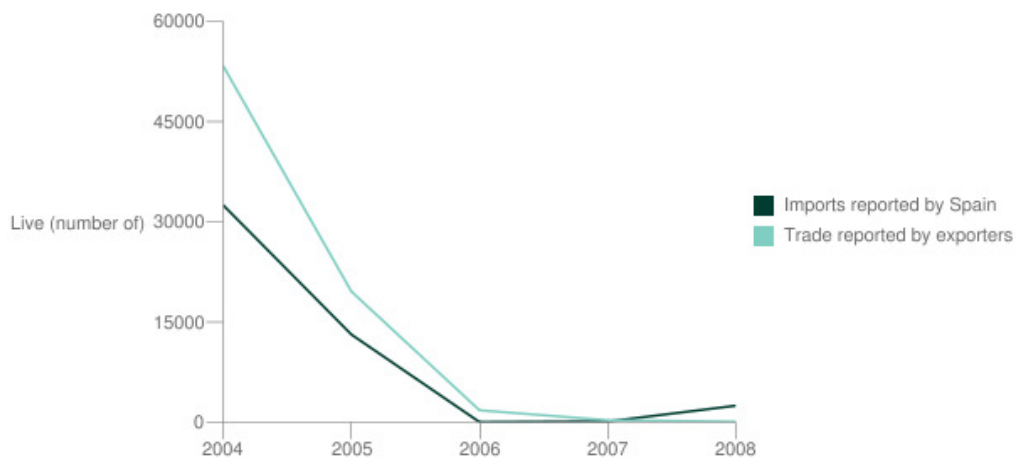
La importació d'insectes i d'altres invertebrats va decreixent a partir del 2004, no obstant, mostra pics d'augment els anys alterns (2004,2006,2008). Hem de tenir en compte que com veurem més endavant, la majoria d'espècies es capturen del medi salvatge i per tant, un important factor en el comerç en aquest cas és l'oferta disponible d'exemplars.

▪ Rèptils:

En els últims anys ha augmentat la cria de rèptils al nostre país, com a conseqüència d'un augment en la seva demanda. Aquest fet es veu reflexat en aquesta gràfica: la importació de rèptils ha anat disminuint més o menys progressivament des del 2004 com a conseqüència del comerç dins del propi país.

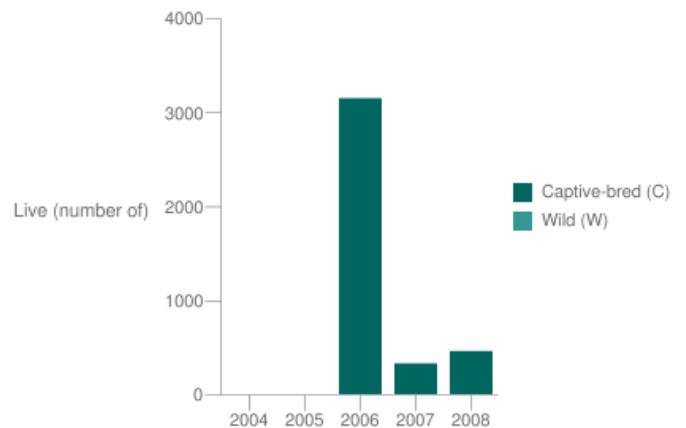
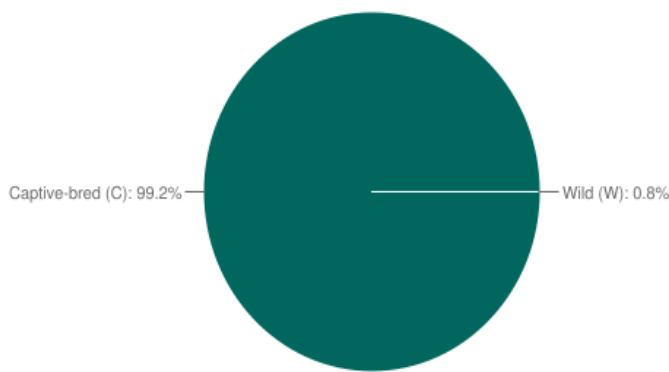
▪ Aus:

En el gràfic observem com decreixen les importacions d'aus des del 2004 fins al 2006, segurament associat a l'augment de criadors a Espanya de les principals espècies importades (*Agapornis* i lloros). Sembla que tornen a créixer una mica des del 2007.

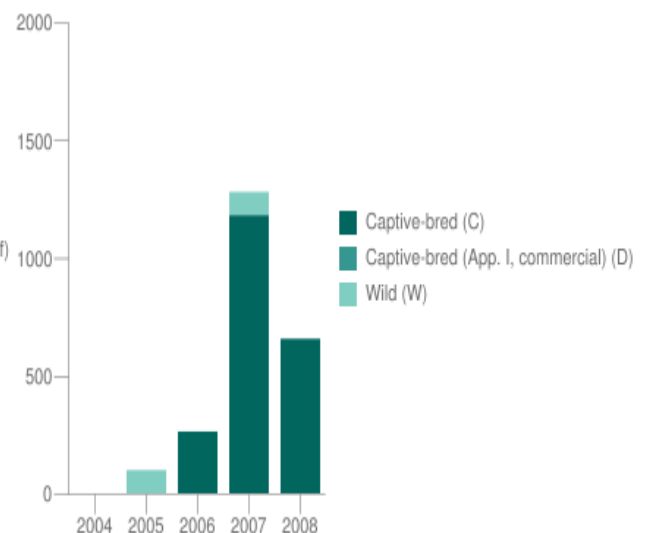
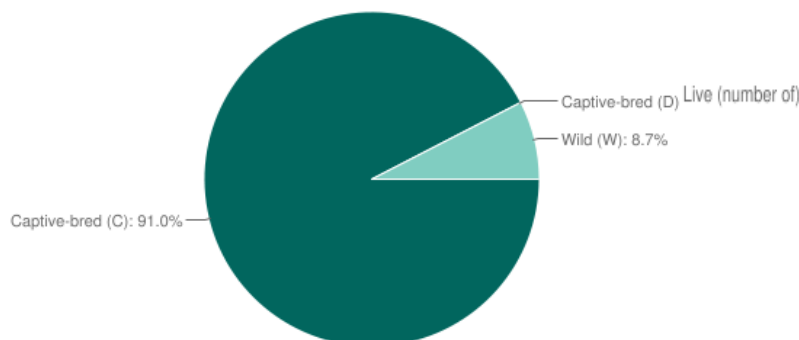
a.2) Importacions segons l'origen de l'animal:

▪ Amfibis:

Gairebé, quasi tots els amfibis importats a Espanya provenen de la cria en captivitat de les diferents espècies (99%), encara que hi ha un petit percentatge d'animals provinents del medi salvatge. Pel que fa al pas del temps, podem observar un increment molt gran al 2006 de les importacions d'amfibis (potser lligat a la creixent popularitat de les *Dendrobates*), nivell que va disminuir dràsticament a partir de l'any següent, ja que a partir del comerç tan elevat del 2006 es va recomanar a totes les Parts del CITES suspendre les importacions de *Dendrobates spp.*

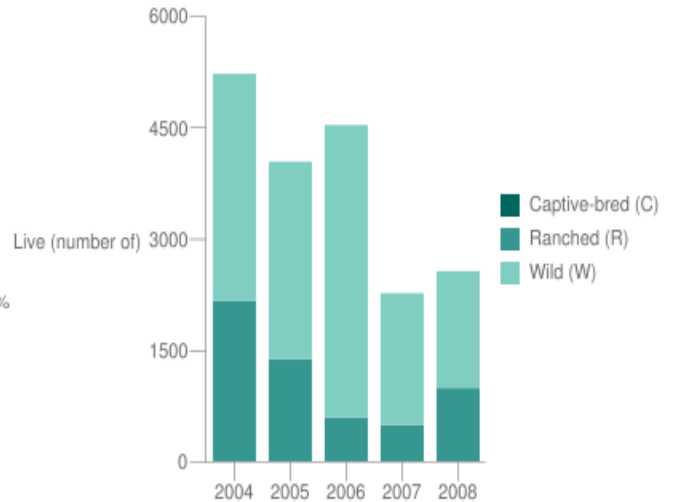
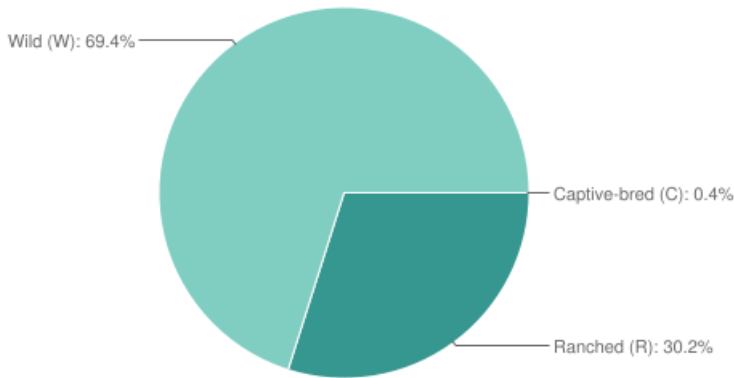
▪ Peixos:

Els peixos procedeixen majoritàriament de la captivitat, no obstant un 8,7% són capturats del seu medi. Aquesta pràctica però, està en decadència ja que gairebé tots els

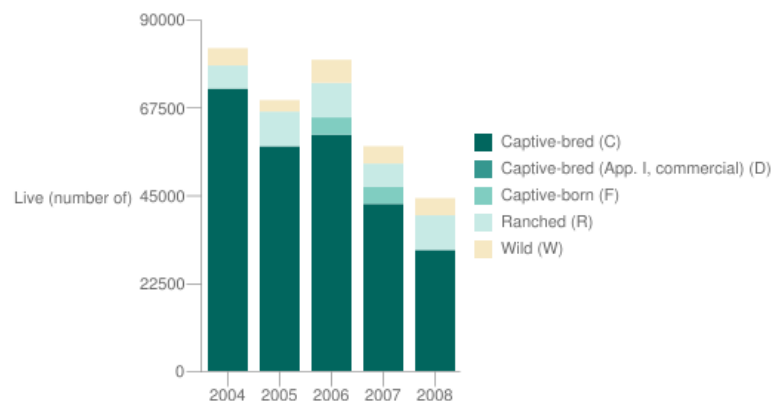
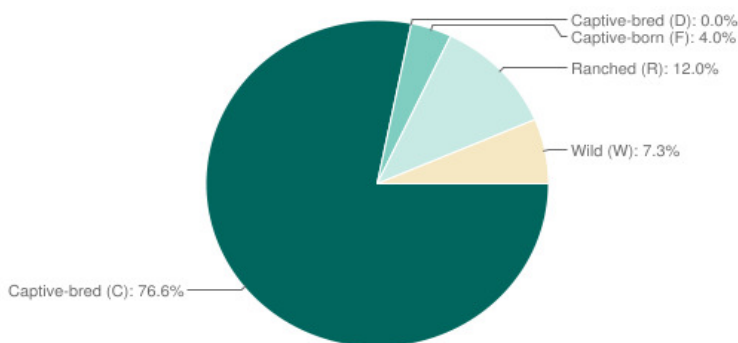
peixos importats al 2005 provenien de la llibertat. No obstant, i gràcies a la cria en captivitat d'aquestes espècies, observem que al 2008, passa justament el contrari, augmenta el volum d'animals comercials.

▪ Invertebrats:

Els invertebrats (no corals), per contra, són importats de països on es capturen del seu medi salvatge en un 69,4%. Mentre que un 30% són animals de granja. Aquest fet es manté durant el temps, encara que va disminuint el volum d'animals capturats (degut a la reproducció d'espècimens dintre d'Espanya) i disminuint les necessitats d'importació.

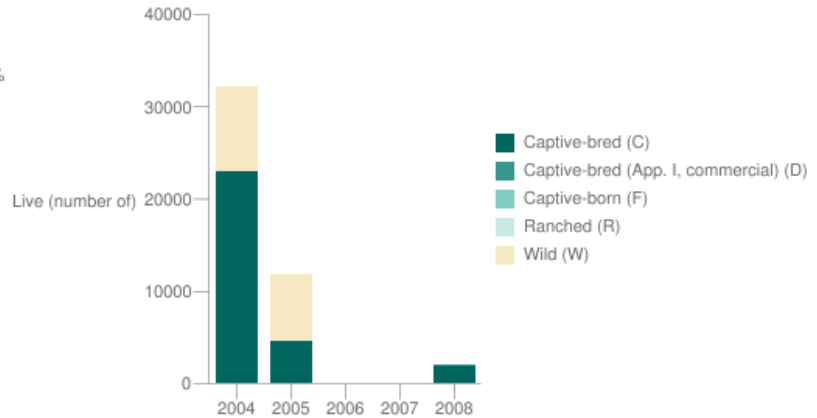
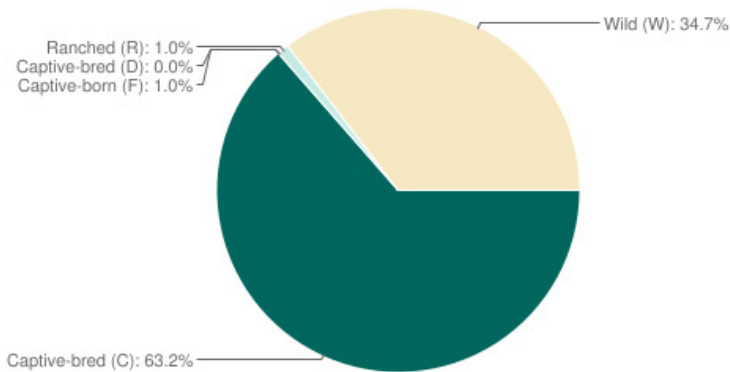
▪ Rèptils:

La majoria dels rèptils importats (76,6%) són criats en captivitat i un 12% són criats en granges, tot i això en els últims anys ha disminuït el nombre d'importacions, com a conseqüència, del comerç dins del nostre propi país que esmentaven abans.

Avui dia continua existint un 7,3% dels rèptils capturats del seu hàbitat natural i que es va mantenint al llarg dels anys. Aquest fet perjudica enormement la supervivència d'aquests animals, ja que la gran majoria acostuma a morir al poc temps com a conseqüència de l'estrès que això els representa. A més, tots aquests animals capturats no compleixen la normativa vigent, ja que no se'ls pot acreditar el document CITES pertinent.

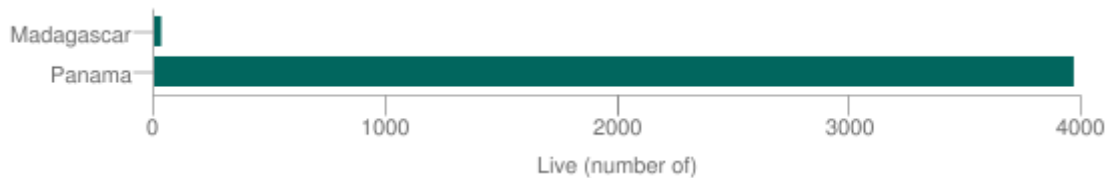
▪ Aus:

La majoria (63,2%) d'aus que s'importen a Espanya són criades en captivitat, tot i que encara existeix una gran part d'aquestes que són d'origen salvatge (34,7%). Hi ha un 1% d'animals nascuts en captivitat i un altre 1% criats en granja. S'observa que la importació d'espècies capturades de la natura ha disminuït al llarg del temps fins a eliminar-se i no ressorgir quan sembla que tornen a créixer les importacions (demostrant una consciència social sobre la caça d'aquests animals).

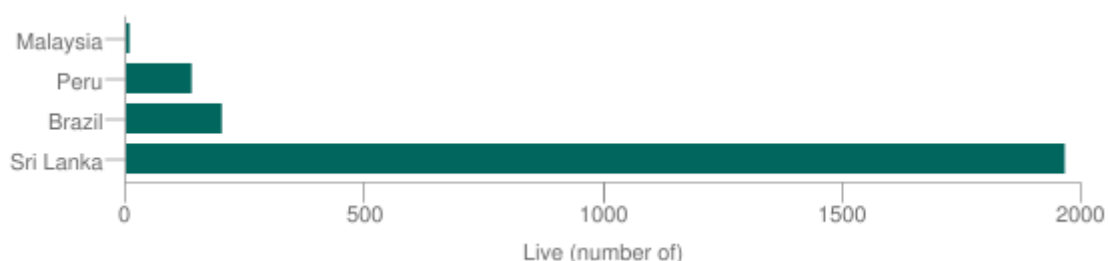
a.3) Segons els països dels quals Espanya importa més:

▪ Amfibis:

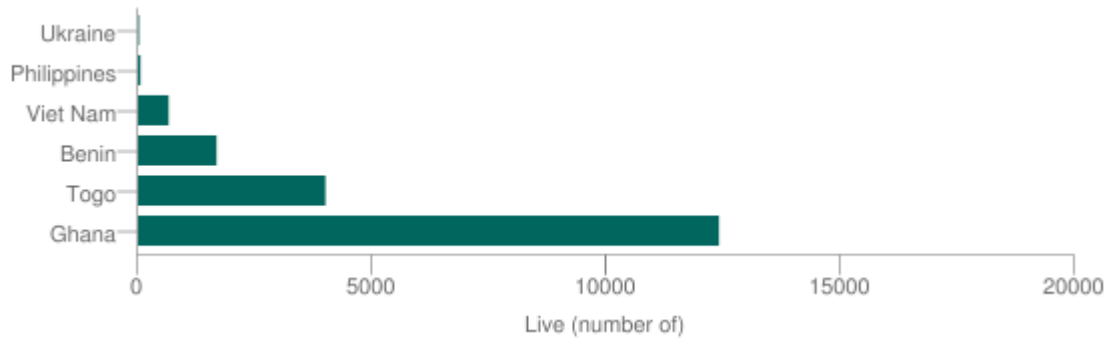
El país que més importa és Panama, d'on prové una espècie de granota molt popular entre els herpetòfils, les *Dendrobates sp.*, unes granotes de curiosos colors que els indígenes de Sud-Amèrica utilitzaven per preparar verins per la caça.

▪ Peixos:

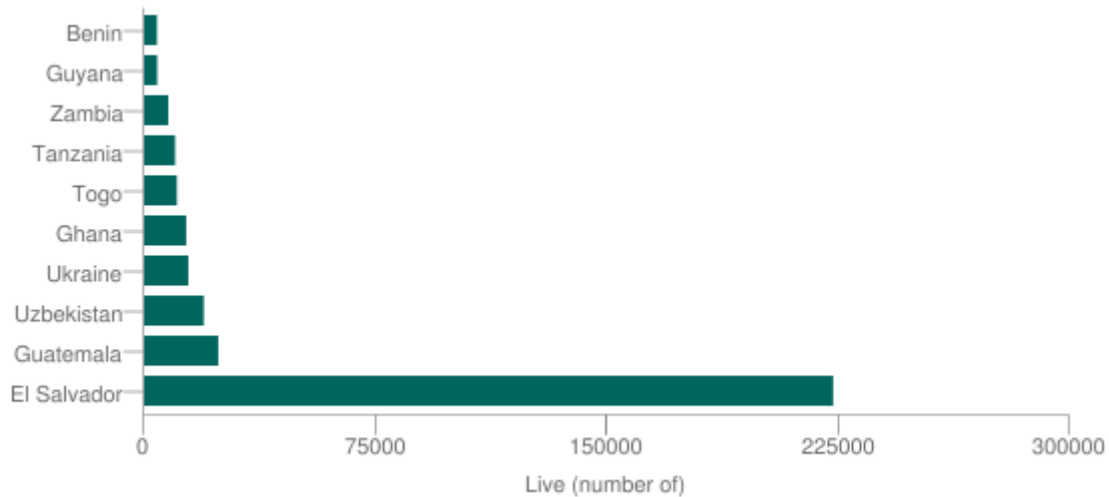
Certament el peix més importat a Espanya es l'*Hippocampus reidi*, provinent del carib. No obstant, el país exportador de més importància es Sri Lanka. Això es degut a les grans granges de cria de peixos d'Àsia.

▪ Invertebrats:

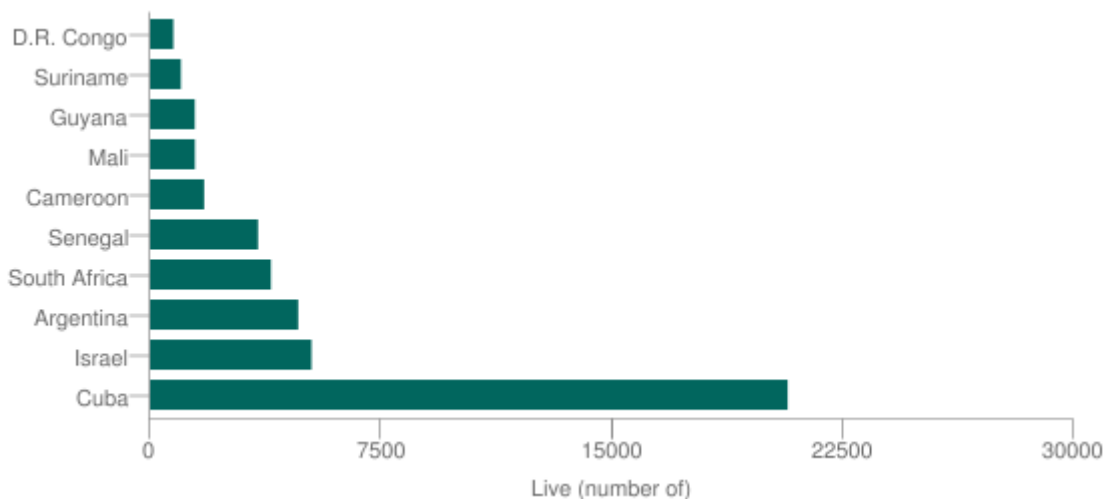
De forma paral·lela als amfibis i peixos, els països que més exporten invertebrats, els països del centre d'Àfrica, són el lloc d'origen del invertebrat més traficant, el *Pandinus imperator*. Com que els invertebrats comercialitzats provenen de la llibertat és lògic que els països que més exporten siguin aquells que disposin d'exemplars el llibertat.

▪ Rèptils:

Els principals països exportadors cap a Espanya són de climes i territoris molt diversos, ja que les espècies que arriben al país són també molt diferents. Així com per exemple, la *Iguana iguana* que prové de països de l'Amèrica central o del Sud com Guatemala i el Salvador; la *Testudo Horsfieldii* (tortuga rusa) que prové d'Euràsia, de països com l' Uzbekistan i la *Python regius* (pitó real) que prové de l'Àfrica tropical, de països com Ghana, Togo, Tanzània, ...

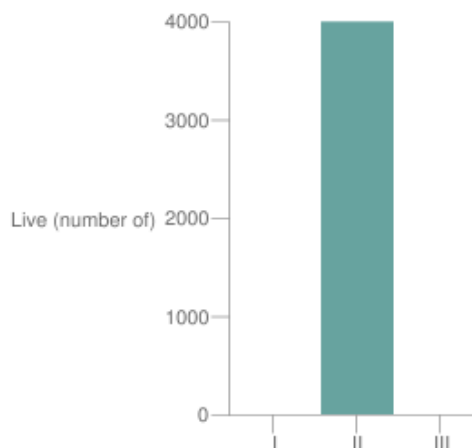
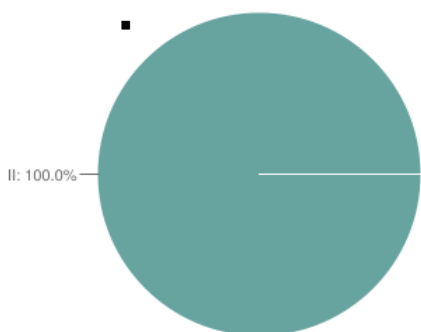
▪ Aus:

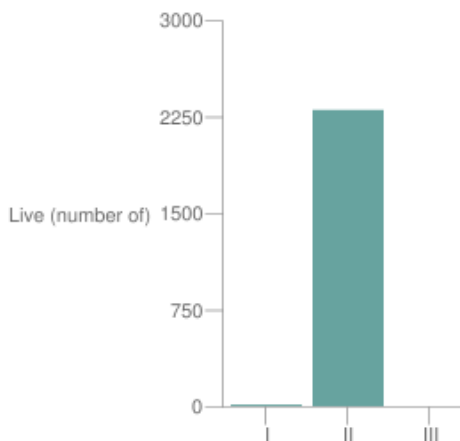
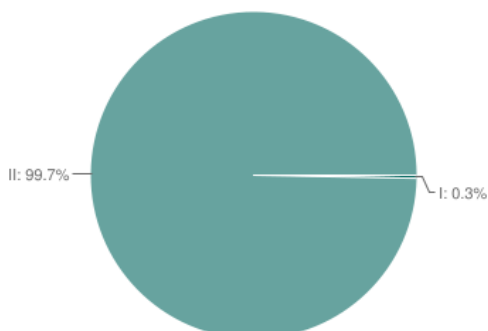
Observem que sobretot són països on hi ha selves tropicals (d'Amèrica del Sud i d'Àfrica), lligant aquest fet a que la majoria d'aus que s'importen cap a Espanya són psitàcides que viuen en aquests ambients.

a.4) Segons a quin Apèndix del CITES pertanyen:

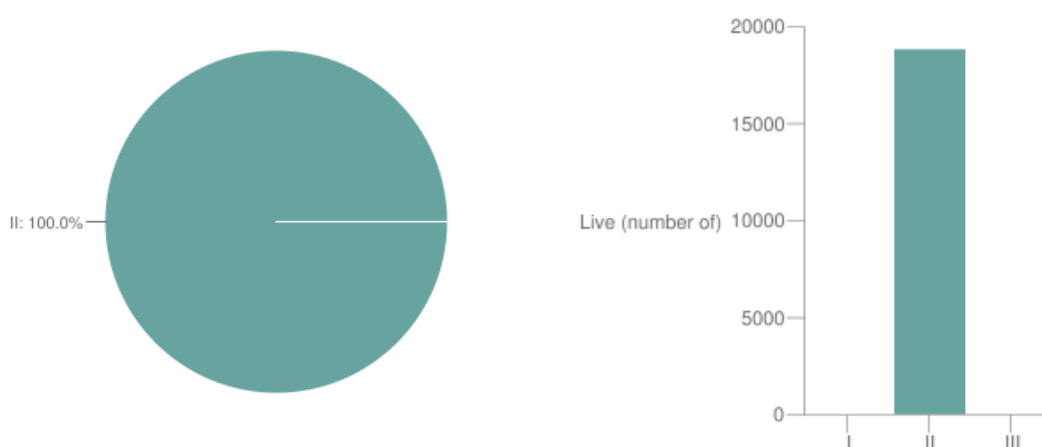
▪ Amfibis:

▪ Peixos:

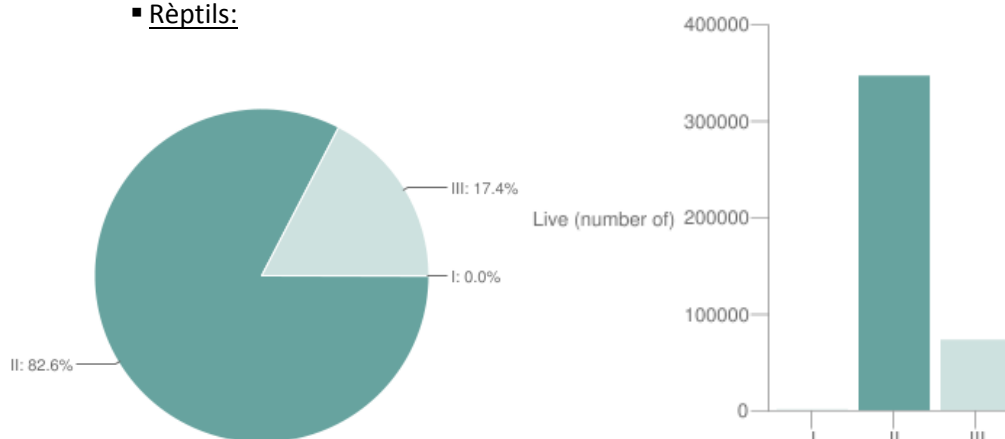

▪ Invertebrats:

Tant els peixos, com els amfibis i invertebrats majoritàriament comercials, pertanyen a l'apèndix II del CITES, això concorda amb les espècies majoritàriament comercials: *Dendrobates auratus*, *Hippocampus reidi* i *Pandinus imperator*.

▪ Rèptils:

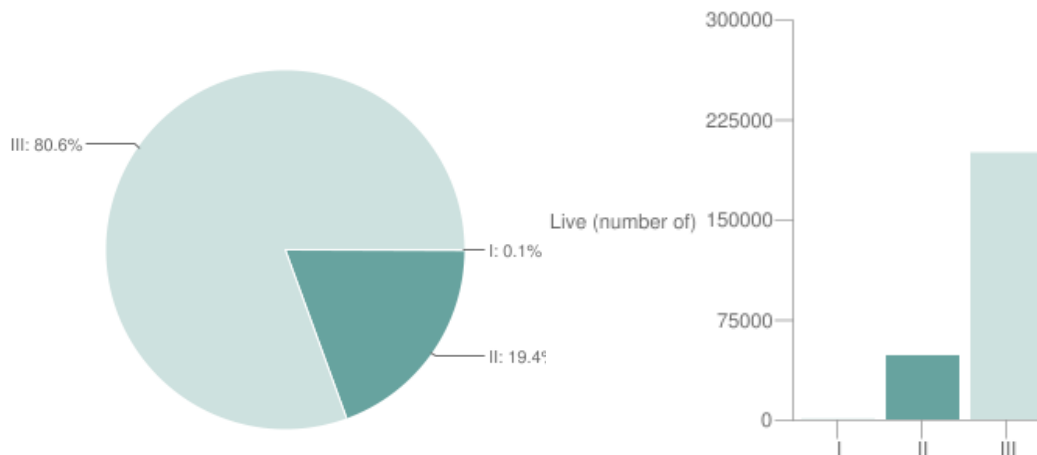

El 82,6% dels rèptils pertanyen a l'apèndix II del CITES, això vol dir que la majoria d'espècies que s'importen no estan necessàriament amenaçades, tot i que s'ha de controlar el seu comerç per tal de continuar mantenint la supervivència d'aquestes espècies. El 17,4% restant, pertany a l'apèndix III, per tant, es tracta d'espècies que estan protegides almenys a un país.

Des del 2004 al 2008 no hi van haver importacions d'animals pertanyents a l'apèndix I, fet bastant normal, ja que només es permet el seu comerç en circumstàncies excepcionals.

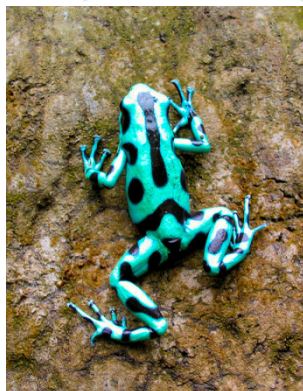
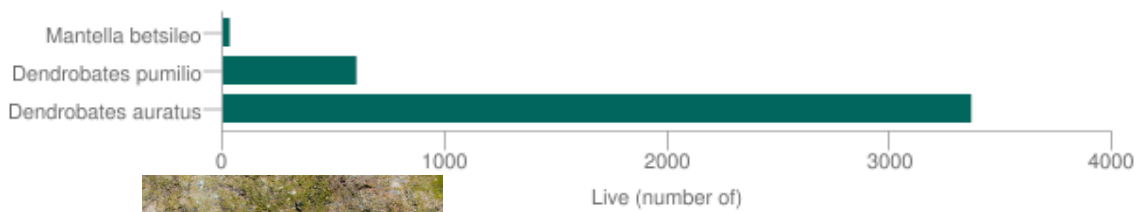
▪ Aus:

La majoria (80,6%) de les aus que s'importen a Espanya pertanyen a l'Apèndix III del CITES, mentre que un 19,4% pertanyen a l'Apèndix II. És normal que tan poques siguin de l'Apèndix I ja que és on hi ha els animals més protegits.

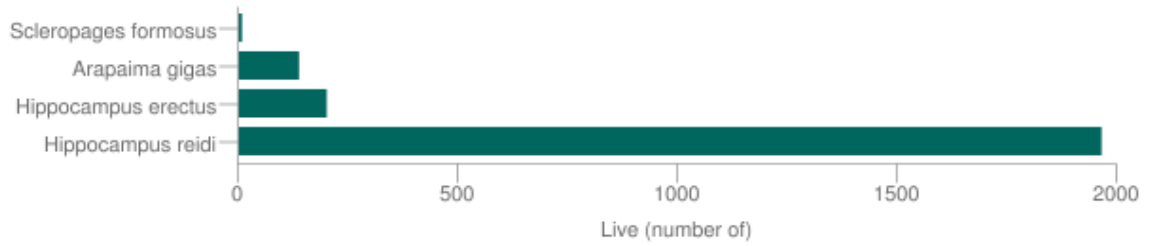
a.5) Segons les espècies més importades:

▪ Amfibis:

Dendrobates auratus
 Origen: Sud de Centre-amèrica i nord-oest de Sud-amèrica
 Estat: Apèndix CITES II

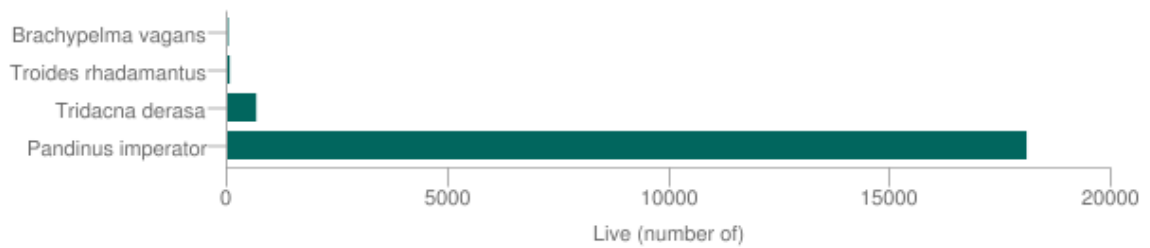
▪ Peixos:

Hippocampus reidi

- Origen: Bahames, Carib, Bermudes i Sud-est de Brasil
- Estat: Apèndix CITES II

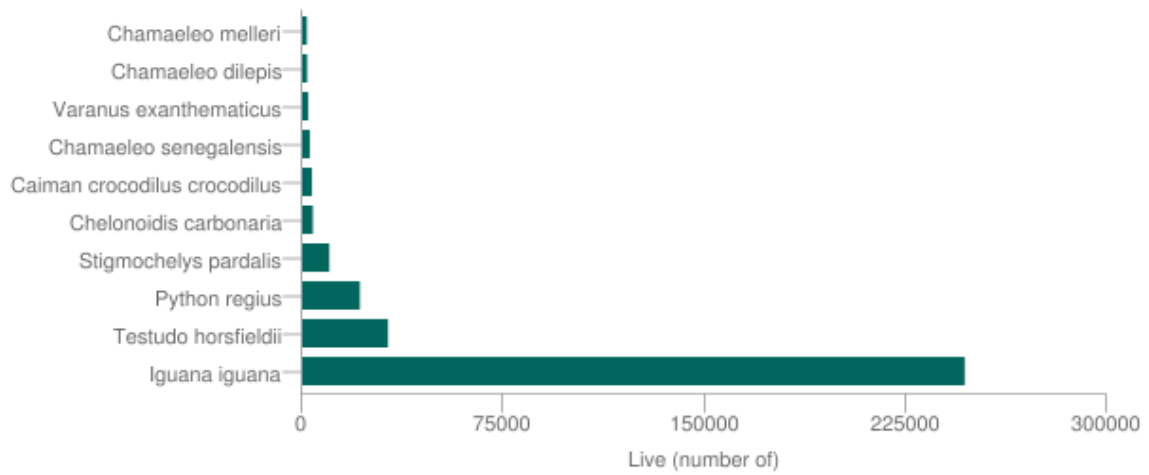
▪ Invertebrats:

Pandinus imperator

- Origen: Centre i oest d'Àfrica
- Estat: Apèndix CITES II

▪ Rèptils:

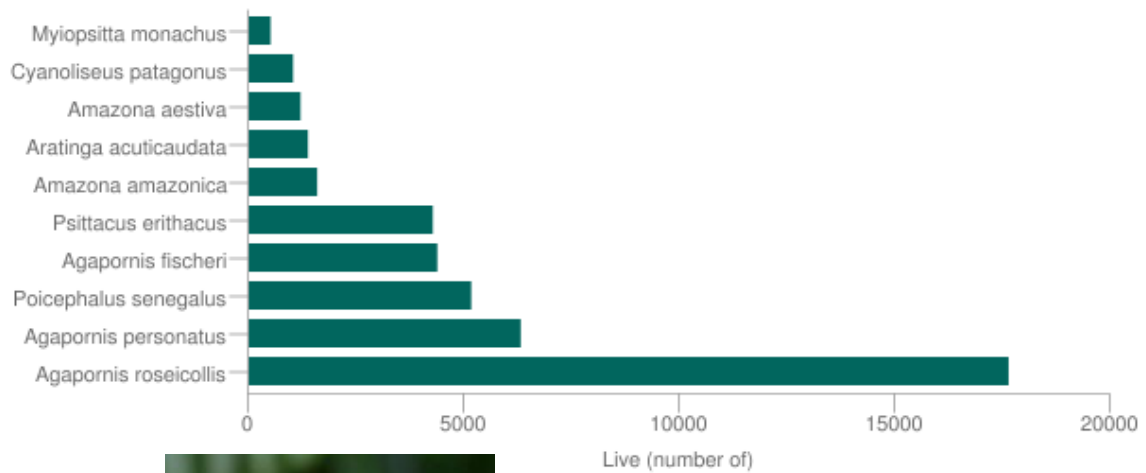

Iguana iguana

·Origen: Amèrica Central i Sud-amèrica

·Estat: Apèndix CITES II

▪ Aus:

Agapornis roseicollis

·Origen: Sud-oest d'Àfrica

·Estat: Era Apèndix CITES II, però actualment no figura en el CITES ja que això va ser aprovat a la 13 a Conferència de les Parts a Tailàndia (Octubre 2004)

b) Exportació:

b.1) Exportacions totals segons Espanya:

▪ Amfibis:

No hi figuren dades.

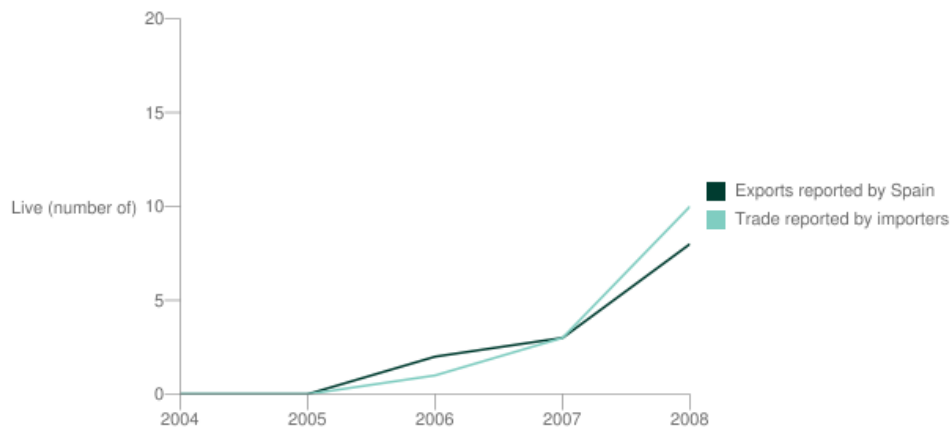
▪ Peixos:

No hi figuren dades.

▪ Invertebrats:

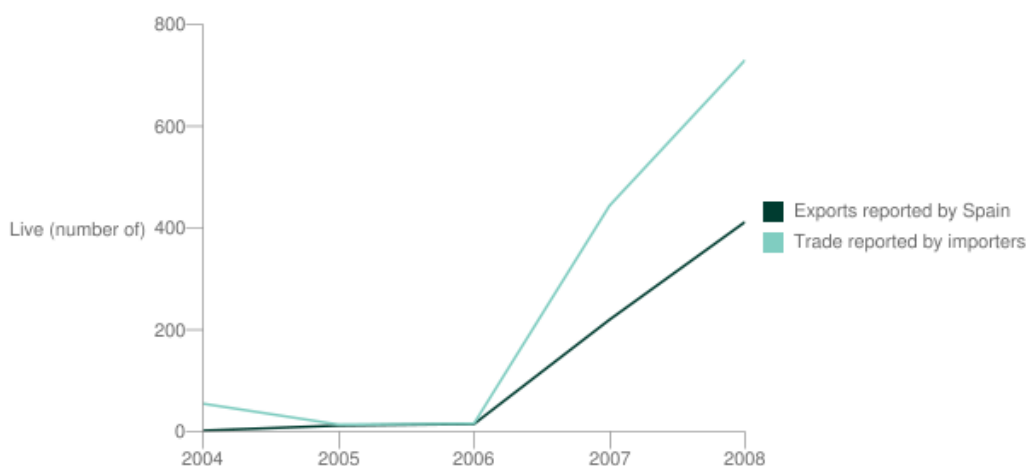
No hi figuren dades.

▪ Rèptils:

A Espanya s'ha anat augmentant l'exportació de rèptils des del 2005 fins al 2007, degut a aquest augment que parlavem abans de la cria en captivitat dins del nostre país, que ha permès no només disminuir les importacions sinó augmentar les exportacions. Com més endavant veurem, les espècies que Espanya més exporta són la *Testudo graeca* i la *Boa constrictor* de les quals, al 2006 s'observa un petit pic que correspon amb un increment d'exportacions de boes, mentre que al 2007 i 2008 va predominar l'exportació de tortugues mores.

▪ Aus:

L'exportació d'aus des d'Espanya va augmentar de manera considerable a partir del 2006 i fins i tot s'ha duplicat en els anys següents. Tenint en compte que hi ha falcons endèmics a Espanya i tradició de falconeria i que als Emirats Àrabs (principals importadors) també es practica molt aquesta disciplina, podem arribar a entendre el creixement d'aquestes exportacions en els últims anys.

b.2) Exportacions segons l'origen de l'animal:

▪ Amfibis:

No hi figuren dades.

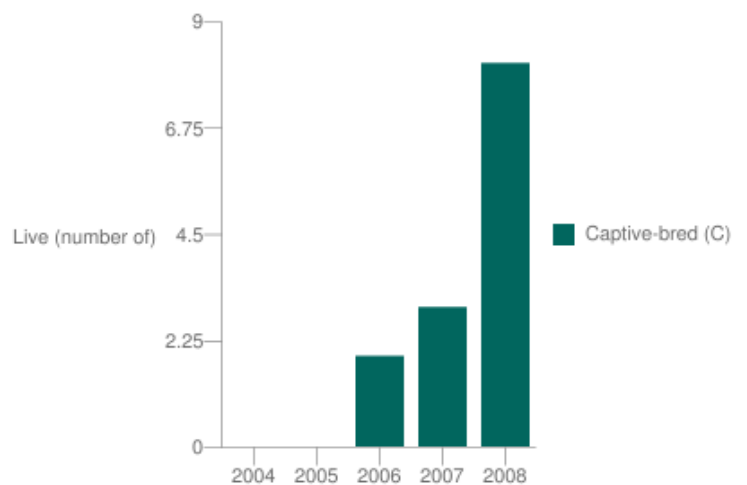
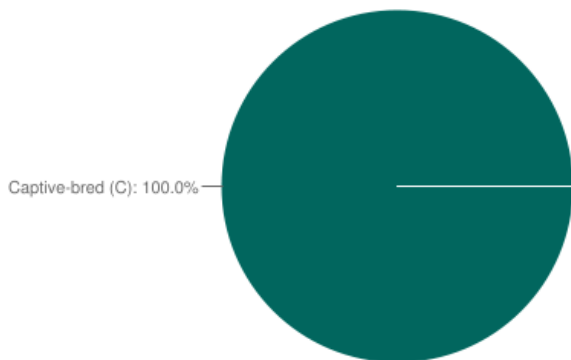
▪ Peixos:

No hi figuren dades.

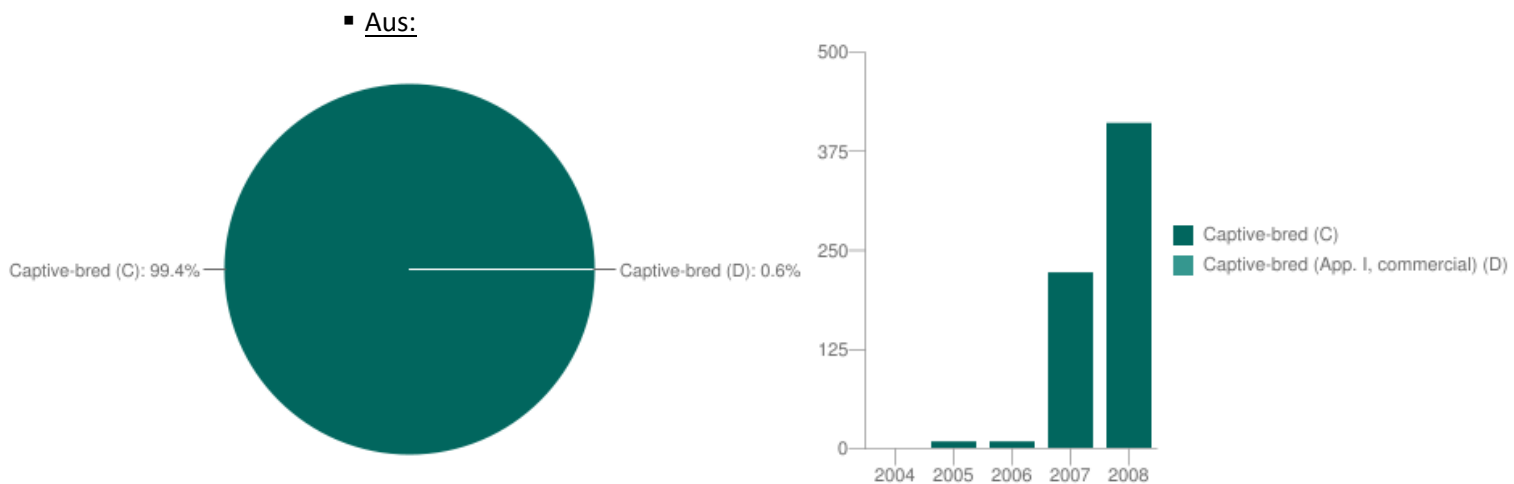
▪ Invertebrats:

No hi figuren dades.

▪ Rèptils:

El 100% dels animals exportats per l'Estat Espanyol són d'origen captiu. Això explica el fet que les importacions hagin disminuït en els últims anys, ja que paral·lelament va augmentant la cria en captivitat dins del país i, per tant, el comerç intern.

Observem que gairebé la totalitat (99,4%) d'aus que exporta Espanya són criades en captivitat i que l'augment de comerç d'aquests animals lliga amb la creixuda del 2007 de les exportacions totals, com hem dit sobretot a països de tradició falconera. Si pensem que la cria en captivitat és la manera de criar els rapinyaries a Espanya, lligarem caps.

b.3) Segons els països que Espanya més exporta:

▪ Amfibis:

No hi figuren dades.

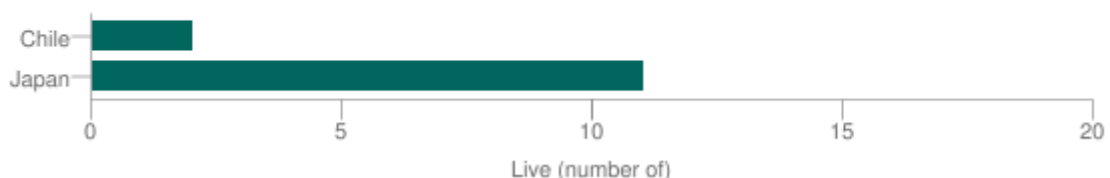
▪ Peixos:

No hi figuren dades.

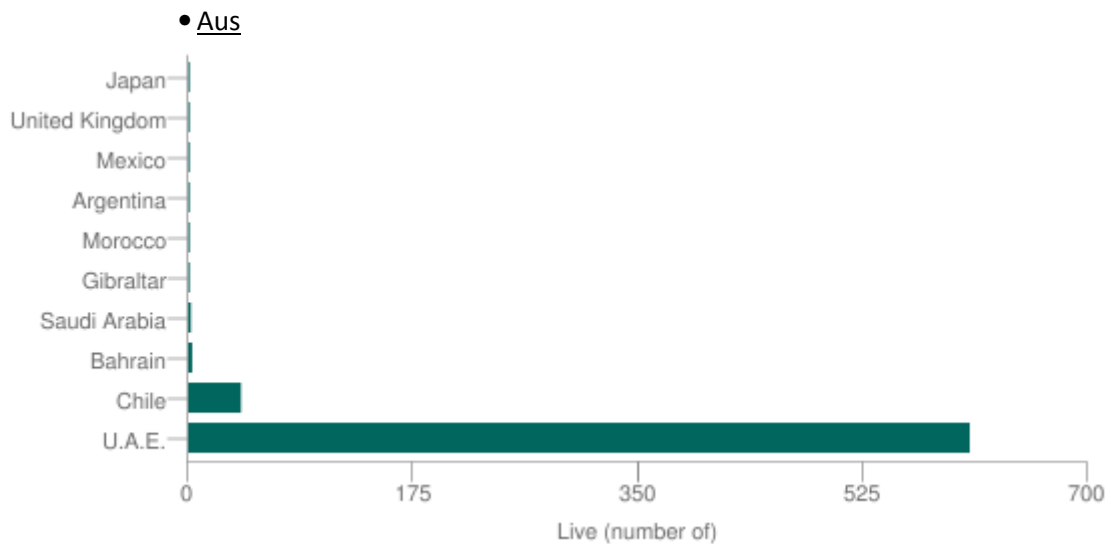
▪ Invertebrats:

No hi figuren dades.

▪ Rèptils:

El principal país importador de rèptils des d'Espanya és el Japó, seguit de Xile. Aquests països importen bàsicament la tortuga mora (*Testudo graeca*) i la boa constrictora (*Boa constrictor*).

En la gràfica observem que el principal país importador d'aus des d'Espanya és els Emirats Àrabs (on s'exporten rapinyaires, sobretot falcons), amb uns 600 animals importats en aquests quatre anys. Va seguit des de molt lluny de Xile i menys significativament de Bahrain o Aràbia Saudita.

b.4) Segons a quin Apèndix del CITES pertanyen:

▪ Amfibis:

No hi figuren dades.

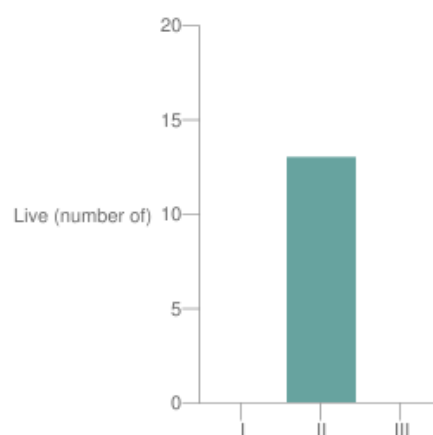
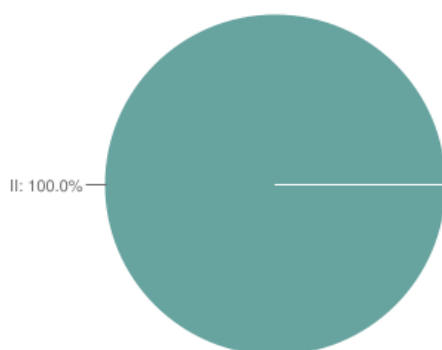
▪ Peixos:

No hi figuren dades.

▪ Invertebrats:

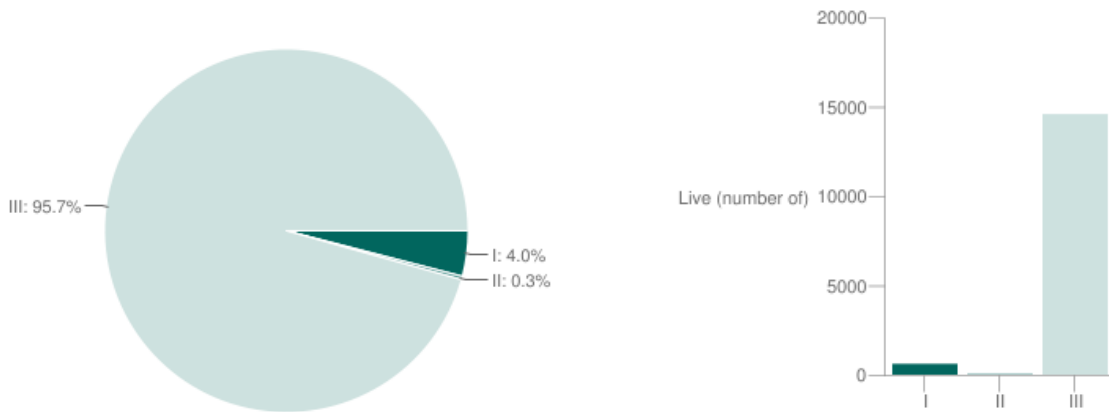
No hi figuren dades.

▪ Rèptils:

El 100% dels rèptils que Espanya exporta a altres països pertany al CITES II, per tant, això vol dir que bàsicament es comercia amb espècies que no estan perill, tot i que si controlades.

▪ Aus:

Veiem que gairebé la totalitat (95,7%) de les aus que s'exporten des d'Espanya pertanyen a l'Apèndix III del CITES, mentre que un petit percentatge (4%) pertanyen al Apèndix I (que són els falcons que es porten als països de tradició falconera, *Falco rusticolus* i *Falco peregrinus*). Hi ha una part insignificant d'exportació d'animals de l'Apèndix II.

b.5) Segons les espècies més exportades:

▪ Amfibis:

No hi figuren dades.

▪ Peixos:

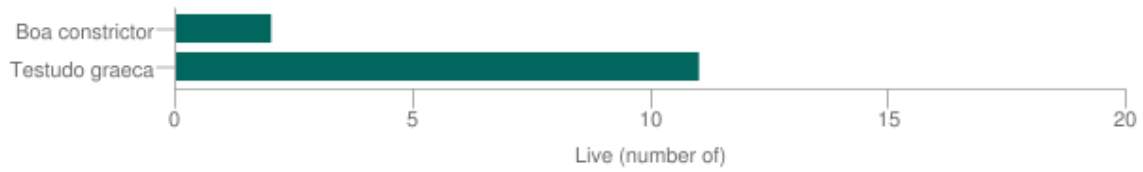
No hi figuren dades.

▪ Invertebrats:

No hi figuren dades.

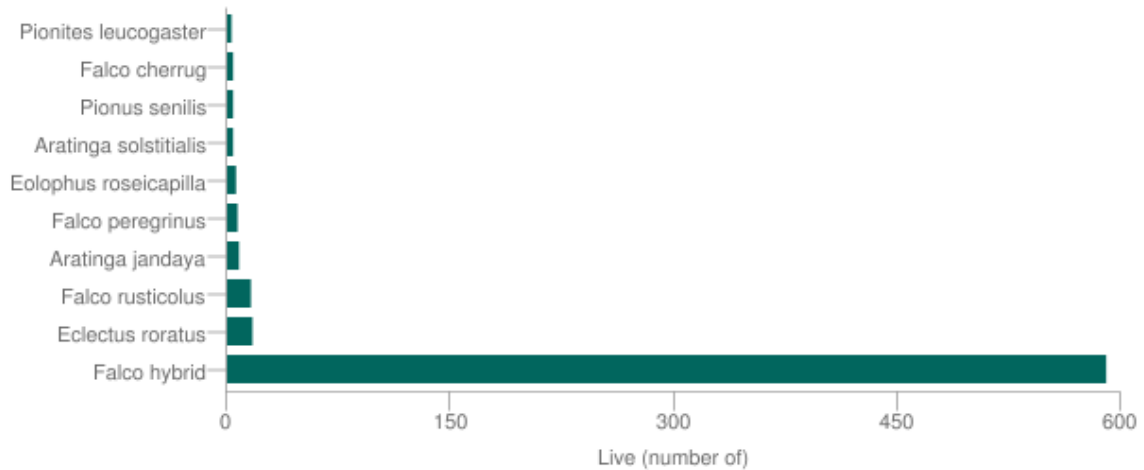
▪ Rèptils:

Testudo graeca

- Origen: Conca Mediterrània
- Estat: CITES II

▪ Aus:

Falco hybrid

Nota: no és una espècie, sinó que es refereix als híbrids resultants del creuament de dos falcons (*Falco spp.*)

- Origen: depèn de l'espècie creuada
- Estat: CITES II

2. Legislació

2.1 Internacional

❖ Conveni sobre el Comerç Internacional d'Espècies Amenaçades de Fauna i Flora Silvestres (CITES)

La preocupació global sobre el impacte de l'explotació i el comerç internacional d'espècies salvatges es van expressar per primera vegada a la setena Assemblea General de la Unió Internacional per la Conservació de la Natura (UICN) a Varsòvia, l'any 1960. En vista de l'augment d'informació sobre el estatus amenaçat de moltes espècies, els delegats van demanar als governants la restricció de les importacions d'animals conforme amb les regulacions d'exportació dels països d'origen d'aquestes espècies. Tot i això, aquestes normes estaven lluny encara de la uniformitat i els governs no tenien mesures per conèixer les reglamentacions dels altres països. Per solucionar aquest problema, en la vuitena Assemblea General de la UICN, celebrada a Nairobi l'any 1963, van exigir la creació d'un conveni internacional per regular les exportacions, importacions i el trànsit de les espècies salvatges rares o amenaçades i les seves pells i trofeus.

Deu anys després, un text basat en aquella proposta fou aprovat per representants de 80 països i firmat per 21 països, el 3 de març del 1973 a la ciutat de Washington DC: havia nascut el **Conveni sobre el Comerç Internacional d'Espècies Amenaçades de Fauna i Flora Silvestres** ("Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora"), també conegut com a CITES o conveni de Washington.

El CITES va començar a aplicar-se el 1 de juliol del 1975. Des de llavors s'hi ha adherit més de 174 països, denominats Parts. L'adhesió d'Espanya al Conveni CITES es va efectuar mitjançant el **Instrument del 16 de maig del 1986**. En el BOE número 181 del dimecres 30 de juliol del 1986 hi figura la disposició general núm. 20430 titulada "*Instrumento de adhesión de España al Convenio sobre el Comercio Internacional de Especies Amenazadas de Fauna i Flora Silvestres, hecho en Washington el 3 de marzo de 1973*". En ella cita que el Rei d'Espanya estén aquest Instrument d'adhesió d'Espanya al CITES sota l'autorització de les Corts Generals prevista en l'article 94.1 de la Constitució (complint així els requisits de la legislació espanyola) per tal que mitjançant el seu dipòsit i conformitat amb allò disposat en el seu article XXI, Espanya passi a ser Part d'aquest Conveni amb una reserva especial en relació al rorqual comú

(*Balaenoptera phisalus*), continguda en l'apèndix de més protecció (Apèndix I). Informa que no seran aplicades per Espanya les disposicions d'aquest Conveni en referència a aquesta espècie fins al 31 de desembre del 1985. Cal puntualitzar que el rorqual comú és l'espècie de balena més comú en les aigües mediterrànies, sent les costes de Catalunya freqüents testimonis dels varaments d'aquests animals.

El Conveni CITES estableix una xarxa mundial de controls de comerç internacional d'espècies silvestres amenaçades i dels seus productes, exigint la utilització de permisos oficials per aquest comerç. Per al funcionament del Conveni, existeixen dos òrgans:

- La Conferència de les Parts, òrgan superior del Conveni. Reuneix a tots els Estats Contractants del Conveni (Parts) com a mínim una vegada cada dos anys en sessió ordinària. També pot reunir-se en sessió extraordinària a sol·licitud de, com a mínim, un terç de les Parts.
- La Secretaria del Conveni CITES, administrada per les Nacions Unides. Té la seu a Ginebra (Suïssa) i està finançada per les aportacions de les Parts. La Secretaria actua com agent d'enllaç per als intercanvis d'informació entre els diversos Estats i amb altres autoritats i organitzacions.

Ara que ja coneixem una mica aquest Conveni, procedim a explicar-lo part per part des d'un punt de vista de comerç animal. Examinant el document, primer constatem que el CITES fou firmat a Washington el 3 de març del 1973 i descobrim que va ser esmenat a Bonn el 22 de juny del 1979 (més endavant comentarem les esmenes). Després de presentar en un índex els seus 25 capítols precedits per un preàmbul, comença amb aquest últim.

En el preàmbul ens informa que els estats contractants (Parts):

- Reconeixen que la fauna i la flora silvestres constitueixen un element irremplaçable dels sistemes naturals de la terra i han de ser protegides per aquesta generació i les següents;
- Són conscients del creixent valor de la fauna i flora silvestres des de punts de vista estètic, científic, cultural, recreatiu i econòmic;
- Reconeixen que els pobles i estats són i han de ser els millors protectors de la seva fauna i flora silvestres;
- Reconeixen que la cooperació internacional és essencial per la protecció de certes espècies de fauna i flora silvestre contra la seva explotació excessiva mitjançant el comerç internacional;
- I estan convençuts de la urgència d'adoptar mesures apropiades a aquest fi.

Llavors, per totes aquestes afirmacions, ens afirma que acorden cadascun dels articles que es comentaran a continuació.

➤ Article 1: Definicions

- Defineix els termes “espècie”, “espècimen”, “comerç”, “reexportació”, “introducció procedent del mar”, “autoritat científica”, “autoritat administrativa” i “Part”, contant com a excepcions aquelles situacions en les que el context indiqui una altra cosa.

➤ Article 2: Principis fonamentals

- L'Apèndix I del CITES inclourà totes les espècies en perill d'extinció que són o poden ser afectades pel comerç. El comerç d'espècimens d'aquestes espècies haurà d'estar subjecte a una reglamentació particularment estricta a fi de no posar en un perill encara major la seva supervivència i s'autoritzarà sols sota circumstàncies excepcionals.
- L'Apèndix II del CITES inclourà:
  - Totes les espècies que, si bé en l'actualitat no es troben necessàriament en perill d'extinció, podrien arribar a aquesta situació a no ser que el comerç d'espècimens d'aquestes espècies estigui subjecte a una reglamentació estricta a fi d'evitar la utilització incompatible amb la seva supervivència;
  - Aquelles altres espècies no afectades pel comerç que també han d'estar subjectes a reglamentació amb la finalitat de permetre un eficaç control del comerç en les espècies a que es refereix el paràgraf anterior del present article.
- L'Apèndix III del CITES inclourà totes les espècies que qualsevol de les Parts manifesti que es troben sotmeses a reglamentació dins de la seva jurisdicció, amb l'objectiu de prevenir o restringir la seva exportació, i que necessiten la cooperació d'altres Parts en el control del seu comerç.
- Les Parts no permetran el comerç d'espècimens de les espècies incloses en els Apèndixs I, II i III, excepte d'acord amb les disposicions de la present Convenció.

➤ Article 3: Reglamentació del comerç en espècimens d'espècies incloses en l'Apèndix I

- Aquest comerç s'ha de realitzar en conformitat amb les disposicions del present article.
- L'exportació de qualsevol espècie de l'Apèndix I requerirà la prèvia concessió i presentació d'un permís d'exportació, el qual es concedirà quan:

- Una autoritat científica de l'Estat d'exportació manifesti que l'exportació no perjudica a la supervivència de l'espècie.
  - I una autoritat administrativa del mateix Estat verifiqui que l'espècie no s'ha adquirit infringint cap legislació vigent de protecció de fauna i flora en aquest Estat, que l'animal s'acondiciona i transporta reduint el risc de lesions i que s'ha concedit un permís d'importació per l'espècimen.
- La importació de qualsevol espècie de l'Apèndix I requerirà la prèvia concessió i presentació d'un permís d'importació i d'un permís d'exportació o certificat de reexportació, el primer dels quals es concedirà quan:
  - Una autoritat científica de l'Estat d'importació manifesti que la importació no perjudica a la supervivència de l'espècie i que el que la rep podrà mantenir i cuidar adequadament l'espècimen viu.
  - I una autoritat administrativa del mateix Estat verifiqui que l'espècimen no serà utilitzat amb finalitats primordialment comercials.
- La reexportació de qualsevol espècie de l'Apèndix I requerirà la prèvia concessió i presentació d'un permís de reexportació, el qual es concedirà quan una autoritat administrativa de l'Estat de reexportació verifiqui que l'espècimen va ser importat en conformitat amb les disposicions del Conveni, que s'hagués aconseguit un permís d'importació i que l'animal s'acondiciona i transporta reduint el risc de lesions.
- La introducció procedent del mar de qualsevol espècie de l'Apèndix I requerirà la prèvia concessió d'un certificat expedit per una autoritat administrativa de l'Estat d'introducció, el qual es concedirà quan:
  - Una autoritat científica de l'Estat d'introducció manifesti que aquesta no perjudica la supervivència de l'espècie.
  - I una autoritat administrativa del mateix Estat verifiqui que l'espècimen no serà utilitzat amb finalitats primordialment comercials i que el que la rep podrà mantenir i cuidar adequadament l'espècimen viu.
- Article 4: Reglamentació del comerç en espècimens d'espècies incloses en l'Apèndix II
  - Aquest comerç s'ha de realitzar en conformitat amb les disposicions del present article.
  - L'exportació de qualsevol espècie de l'Apèndix II requerirà la prèvia concessió i presentació d'un permís d'exportació, el qual es concedirà quan:
    - Una autoritat científica de l'Estat d'exportació manifesti que l'exportació no perjudica a la supervivència de l'espècie.

- I una autoritat administrativa del mateix Estat verifiqui que l'espècie no s'ha adquirit infringint cap legislació vigent de protecció de fauna i flora en aquest Estat i que l'animal s'acondiciona i transporta reduint el risc de lesions.
- Una autoritat científica de cada Part vigilarà els permisos d'exportació i les exportacions dels espècimens de les espècies incloses en l'Apèndix II. Quan aquesta determini que l'exportació d'aquestes espècies s'ha de limitar, comunicarà a l'autoritat administrativa competent les mesures apropiades per limitar la concessió de permisos d'exportació.
- La importació de qualsevol espècie de l'Apèndix II requerirà la prèvia presentació d'un permís d'exportació o certificat de reexportació.
- La reexportació de qualsevol espècie de l'Apèndix II requerirà la prèvia concessió i presentació d'un permís de reexportació, el qual es concedirà quan una autoritat administrativa de l'Estat de reexportació verifiqui que l'espècimen va ser importat en conformitat amb les disposicions del Conveni i que l'animal s'acondiciona i transporta reduint el risc de lesions.
- La introducció procedent del mar de qualsevol espècie de l'Apèndix II requerirà la prèvia concessió d'un certificat expedit per una autoritat administrativa de l'Estat d'introducció, el qual es concedirà quan:
  - Una autoritat científica de l'Estat d'introducció manifesti que aquesta no perjudica la supervivència de l'espècie.
  - I una autoritat administrativa del mateix Estat verifiqui que l'animal serà tractat reduint el risc de lesions.
- El certificat a que es refereix el paràgraf anterior es podran concedir per períodes que no excedeixin un any (per quantitats totals d'animals en aquell període) amb el previ assessorament d'una autoritat científica.
- Article 5: Reglamentació del comerç en espècimens d'espècies incloses en l'Apèndix III
  - Aquest comerç s'ha de realitzar en conformitat amb les disposicions del present article.
  - L'exportació de qualsevol espècie de l'Apèndix III procedent d'un Estat que l'ha inclòs en aquest requerirà la prèvia concessió i presentació d'un permís d'exportació, el qual es concedirà quan una autoritat administrativa de l'Estat d'exportació verifiqui que no s'ha adquirit infringint cap legislació vigent de protecció de fauna i flora en aquest Estat i que l'animal s'acondiciona i transporta reduint el risc de lesions.

- La importació de qualsevol espècie de l'Apèndix III requerirà (excepte en els casos recollits al següent paràgraf) la prèvia presentació d'un certificat d'origen i d'un permís d'exportació quan la importació prové d'un Estat que l'ha inclòs en aquest.
- En el cas d'una reexportació, un certificat concedit per una autoritat administrativa de l'Estat de reexportació serà acceptat per l'Estat d'importació com a prova del compliment de les disposicions d'aquest Conveni.

➤ Article 6: Permisos i certificats

- Els permisos i certificats s'han d'ajustar a les disposicions d'aquest article.
- Cada permís d'exportació ha de tenir la informació especificada en el model exposat en l'Apèndix IV i només es podrà utilitzar a partir de 6 mesos a partir de la seva data d'expedició.
- Cada permís o certificat tindrà el títol de la Convenció, el nom i segell de l'autoritat administrativa que el concedeix i un número de control assignat per aquesta.
- Totes les còpies d'un permís o certificat expedit per una autoritat administrativa es marcaran com a còpies i no es podran usar en lloc de l'original (a no ser que sigui així expressat en ella).
- Es necessita un permís o certificat separat per a cada embarcació d'espècimens.
- Una autoritat administrativa de l'Estat d'importació d'un espècimen cancel·larà i conservarà qualsevol permís o certificat presentat per amparar la importació d'aquest.
- Quan sigui apropiat i factible, una autoritat administrativa podrà fixar una marca (dissenyada per dificultar la seva falsificació) sobre qualsevol espècimen per facilitar la seva identificació.

➤ Article 7: Exempcions i altres disposicions especials relacionades amb el comerç

- Els articles 3, 4 i 5 no s'aplicaran al trànsit o transbord d'espècimens a través o en el territori d'una Part mentre aquests estan sota control de les duanes.
- Quan una autoritat administrativa de l'Estat d'exportació o reexportació verifiqui que un espècimen va ser adquirit abans que entressin en vigor les disposicions del Conveni respecte la seva espècie, les disposicions dels articles 3, 4 i 5 no se li aplicaran si l'autoritat administrativa fa un certificat que ho digui.
- Els articles 3, 4 i 5 no s'aplicaran als articles personals ni bens de la llar, a excepció dels espècimens d'una espècie de l'Apèndix I adquirits en un Estat que no és el de residència normal i importats al Estat que ho és; o dels espècimens d'una espècie de l'Apèndix II que compleixin el mateix requisit i a més que l'Estat d'on van ser agafats requereixi la concessió de permisos d'exportació;... a no ser que una

autoritat administrativa verifiqui que van ser adquirits abans que entressin en vigor les disposicions del Conveni referents a tal espècie.

- Els espècimens animals d'una espècie de l'Apèndix I que hagin sigut criats en captivitat amb finalitats comercials s'ha de considerar espècimens de l'Apèndix II.
- Quan una autoritat administrativa de l'Estat d'exportació verifiqui que un espècimen ha sigut criat en captivitat un certificat d'aquesta autoritat que ho avaluï serà acceptat en substitució dels permisos exigits en els articles 3, 4 i 5.
- Els articles 3, 4 i 5 no s'aplicaran al préstec, donació o intercanvi no comercial entre científics i institucions científiques registrades amb l'autoritat administrativa del seu Estat d'espècimens preservats, secs o incrustats de museu que portin una etiqueta aprovada per una autoritat administrativa.
- Una autoritat administrativa de qualsevol Estat podrà dispensar d'acord amb els requisits dels articles 3, 4 i 5 i permetre el moviment (sense permisos o certificats) d'espècimens que formin part d'un parc zoològic, circ, col·lecció zoològica ambulants o altres ambulants sempre que estigui ben registrat, presenti unes condicions determinades i es verifiqui que serà transportat i cuidat reduint al mínim el risc de lesions.

➤ Article 8: Mesures de les Parts

- Han de velar pel compliment de les disposicions i per prohibir el comerç d'espècimens en violació d'aquestes.
- Quan ho estimi necessari, podrà disposar qualsevol mètode de reemborsament intern per despeses incorregudes com a resultat de la confiscació d'un espècimen adquirit violant de les disposicions de la Convenció.
- Han de velar per que es compleixin amb el menor temps de demora les formalitats requerides pel comerç d'espècimens i a més han de verificar que en períodes de trànsit o permanència és ben cuidat.
- Quan es confisqui un espècimen viu, aquest serà confiat a una autoritat administrativa de l'Estat confiscador i després de consultar amb l'Estat d'exportació el tornarà a aquest (o a qualsevol centre de rescat o altre lloc compatible amb els objectius de la Convenció). L'autoritat administrativa serà assessorada per una autoritat científica o pot consultar amb la Secretaria del Conveni per facilitar la decisió a prendre.
- Un centre de rescat és una institució designada per una autoritat administrativa per cuidar el benestar dels animals vius (especialment dels confiscats).

- Cada Part ha de mantenir registres del comerç d'espècimens d'espècies incloses als Apèndixs del CITES, en els quals hi ha de figurar els noms i direccions dels importadors i exportadors, el número i naturalesa dels permisos, els Estats amb els quals s'ha fet el comerç, les quantitats i tipus d'espècimens, el nom de les espècies i quan sigui apropiat la mida i el sexe de l'espècimen.
  - Cada Part prepararà i transmetrà a la Secretaria del Conveni informes periòdics sobre l'aplicació de les disposicions de la Convenció, incloent un informe anual i un altre bianual amb diferent informació.
  - La informació d'aquests informes estarà disponible al públic quan així ho permeti la legislació vigent de la Part interessada.
- Article 9: Autoritats administratives i científiques
- Cada Part ha de designar una o més autoritats administratives i una o més autoritats científiques.
  - Cada Estat comunicarà al Govern Dipositari el nom i la direcció de l'autoritat administrativa autoritzada per comunicar-se amb les altres Parts i amb la Secretaria del Conveni.
  - Qualsevol canvi en les designacions o autoritzacions s'ha de comunicar a la Secretaria del Conveni perquè sigui transmès a cadascuna de les Parts.
  - A sol·licitud de la Secretaria del Conveni o de qualsevol autoritat administrativa l'autoritat administrativa d'una Part designada transmetrà models de segells o altres mètodes utilitzats per autenticar permisos o certificats.
- Article 10: Comerç amb Estats que no són Parts de la Convenció
- En els casos d'importació, exportació o reexportació amb Estats que no són Parts del Conveni, els Estats Part podran acceptar en canvi dels permisos i certificats mencionats en la Convenció, documents comparables que conformin substancialment els requisits de la Convenció pel que fa a aquests permisos i certificats (sempre que hagin sigut emesos per les autoritats governamentals competents).
- Article 11: Conferència de les Parts
- La Secretaria del Conveni convocarà reunions ordinàries de la Conferència com a mínim una vegada cada dos anys i reunions extraordinàries en qualsevol moment a sol·licitud escrita de com a mínim un terç de les Parts.
  - En les reunions, les Parts examinaran l'aplicació de la Convenció i podran adoptar mesures per facilitar el desenvolupament de les funcions de la Secretaria i disposicions financeres, considerar i adoptar esmenes pels Apèndixs I i II (conforme

l'article 15), analitzar el progrés en l'objectiu del Conveni, rebre i considerar els informes i formular recomanacions destinades a millorar el Conveni.

- En cada reunió ordinària les Parts poden establir la data i seu de la següent reunió ordinària.
  - En qualsevol reunió les Parts poden determinar i adoptar normes de procediment per la reunió.
  - Les Nacions Unides, els Organismes Especialitzats, l'Organisme Internacional d'Energia Atòmica i qualsevol Estat no Part de la Convenció poden ser representats en les reunions per observadors que tindran dret a participar sense dret a vot.
  - Qualsevol organisme o entitat tècnicament qualificada en la protecció i preservació o administració de fauna silvestre podrà comunicar a la Secretaria del Conveni el seu desig de ser representada per un observador en les reunions i serà admès (excepte si no hi està d'acord com a mínim un terç de les parts), sempre que siguin organismes internacionals o nacionals (els no governamentals nacionals només quan ho autoritzi l'Estat).
- Article 12: La Secretaria del Conveni
- El Director Executiu del programa de les nacions Unides pel Medi Ambient proveirà una Secretaria del Conveni podent ser ajudat per organismes i entitats internacionals i nacionals, governamentals o no, amb competència en la protecció i preservació o administració de fauna silvestre.
  - Són funcions de la Secretaria del Conveni:
    - Organitzar les conferències i prestar serveis a les Parts.
    - Desenvolupar les funcions encomanades en els articles 15 i 16 de la Convenció.
    - Realitzar estudis científics i tècnics, en concordança amb el programa de la Conferència de les Parts, que contribueixin a la millora de l'aplicació del Conveni.
    - Estudiar els informes de les Parts i sol·licitar a aquestes qualsevol informació addicional que fora necessària per millorar l'aplicació del Conveni.
    - Senyalar a l'atenció de les Parts qualsevol qüestió relacionada amb les finalitats de la Convenció.
    - Publicar periòdicament i distribuir a les Parts edicions revisades dels Apèndixs I, II i III.
    - Preparar informes anuals per les Parts sobre les activitats de la Secretaria i de l'aplicació de la Convenció (així com els altres informes que les Parts poguessin sol·licitar).

- Formular recomanacions per la realització dels objectius i disposicions del Conveni.
  - Desenvolupar qualsevol altra funció que les Parts poguessin encarregar-li.
- Article 13: Mesures internacionals
- Quan la Secretaria del Conveni consideri que qualsevol espècies inclosa en els Apèndixs I i II es troba adversament afectada pel comerç en espècimens (o que no s'aplica bé la Convenció), comunicarà això a l'autoritat administrativa de la Part interessada.
  - Quan la Part rebí aquesta informació comunicarà a la Secretaria totes les dades pertinents i quan sigui apropiat proposarà mesures per corregir la situació. Quan la part consideri una investigació adient aquesta es durà a terme pel personal autoritzat per aquesta Part.
  - La informació proporcionada per la Part o derivada d'una investigació de conformitat serà examinada per la següent Conferència de les Parts, la qual podrà formular les recomanacions pertinents.
- Article 14: Efecte sobre la legislació nacional i convencions internacionals
- Les disposicions de la Convenció no afectaran el dret de les Parts a l'hora d'adoptar mesures internes més estrictes o prohibicions de comerç, captura, possessió o transport de les espècies dels Apèndixs I, II i III o mesures internes que restringeixin o prohibeixin el comerç de les altres espècies no incloses en aquests.
  - Les disposicions de la Convenció no afectaran les mesures internes o obligacions de les Parts derivades d'un tractat, convenció o acord internacional referents a altres aspectes de comerç, captura, possessió o transport d'espècimens (estigui o hagi d'entrar en vigor).
  - Les disposicions de la Convenció tampoc afecten els acords comercials regionals de règims duaners entre les parts respectives.
  - Una Estat Part de la Convenció que també sigui part d'un altre tractat i en virtut de la protecció de les espècies marines incloses en l'Apèndix II, quedarà eximida de les obligacions del Conveni respecte a aquestes espècies que es capturin tant per vaixells matriculats en aquest Estat.
  - Per les espècies capturades en les circumstàncies que indica el paràgraf anterior i sense que afectin els articles 3, 4 i 5 del Conveni, només es requerirà un certificat d'una autoritat administrativa de l'Estat d'introducció que senyali que l'espècimen ha sigut capturar d'acord amb les disposicions dels tractats o acords internacionals pertinents.

- Cap de les disposicions d'aquest Conveni afecta el desenvolupament progressiu del dret del mar per la Conferència de les Nacions Unides sobre el Dret del Mar ni les reivindicacions presents o futures de qualsevol Estat referents a aquest dret.

➤ Article 15: Esmenes dels Apèndixs I i II

- Qualsevol Part pot proposar esmenes dels Apèndixs I i II del Conveni que es consideraran en la següent reunió. El text de l'esmena serà comunicat a la Secretaria com a mínim 150 dies abans de la reunió i comunicarà a les Parts les respostes com a màxim en 30 dies.
- Les esmenes s'adoptaran si són votades per dos terços de les Parts presents i votants (les parts que s'abstinguin de votar no contarán).
- Les esmenes entraran en vigor per totes les parts als 90 dies després de la reunió (exceptuant les Parts que formulin reserves de conformitat).
- La proposta de les esmenes tindrà lloc de la següent manera:
  - En referència a les espècies marines, la Secretaria ho comunicarà a les Parts i consultarà amb entitats intergovernamentals que tinguin relació amb les mesures de conservació aplicades a aquestes espècies.
  - En referència a les espècies no marines, la Secretaria ho comunicarà a les Parts i el més ràpidament possible comunicarà a aquestes les seves pròpies recomanacions al respecte.
  - Dins dels 60 dies després que la Secretaria comuniqui la resposta a les Parts, qualsevol d'elles pot transmetre a la Secretaria els seus comentaris respecte l'esmena, així com presentar la informació corresponent.
  - La Secretaria transmetrà a totes les Parts totes les respostes rebudes el més ràpidament possible.
  - Si la Secretaria no rebés cap objecció dins dels 30 dies posteriors a la comunicació de les respostes rebudes, l'esmena entrarà en vigor.
  - Si la secretaria rebés una objecció, l'esmena proposta serà sotmesa a votació per correspondència conforme els següents tres punts: la Secretaria notificarà a totes les parts que s'ha rebut una objecció, es votarà en un plaç de 60 dies a favor, en contra o abstenció (si no arriba al 50% de les Parts es passa a la següent reunió de la Conferència de les Parts) i quan els vots siguin $\geq 50\%$ de les Parts l'esmena fallarà a favor d'un mínim de 2/3 de vots.
  - La Secretaria notificarà a totes les Parts el resultat de les votacions.

- Si s'adopta l'esmena, entrarà en vigor per totes les Parts a parir de 90 dies després de que la Secretaria notifiqui la seva adopció (exceptuant les Parts que formulin reserves de conformitat).
  - Dins del plaç dels 90 dies en els quals entrarà en vigor l'esmena, qualsevol Part pot formular una reserva a aquesta esmena mitjançant la notificació per escrit al Govern Dipositari. Fins que es retiri la reserva la Part serà considerada Estat no Part de la Convenció respecte al comerç de l'espècie respectiva.
- Article 16: Apèndix III i les seves esmenes
  - Qualsevol Part podrà enviar a la Secretaria del Conveni una llista d'espècies que es trobin sotmeses a reglamentació dins la seva jurisdicció per ser incloses en l'Apèndix III.
  - La Secretaria comunicarà a les Parts les llistes que es presentin en aquests termes i aquesta llista entrarà en vigor com a part de l'Apèndix III 90 dies després de la data de comunicació. En aquest temps qualsevol Part pot formular una reserva per notificació per escrit al Govern Dipositari respecte a l'espècie. Fins que es retiri la reserva, l'Estat respectiu es considerarà Estat no Part de la Convenció respecte el comerç d'aquella espècie.
  - Qualsevol Part que envii una llista d'espècies per la seva inclusió a l'Apèndix III, podrà retirar qualsevol espècie de tal llista en qualsevol moment, mitjançant una notificació a la Secretaria del Conveni (la qual ho notificarà a totes les Parts). La retirada entrarà en vigor als 30 dies després de la data de notificació.
  - Qualsevol Part que presenti una llista conformes les disposicions del primer paràgraf d'aquest article remetrà a la Secretaria del Conveni còpies de totes les lleis i reglaments interns aplicables a la protecció d'aquesta (juntament amb les interpretacions que es considerin apropiades). Mentre siguin a l'Apèndix III, la Part comunicarà totes les noves lleis i reglaments referents a l'espècie en concret.
- Article 17: Esmenes a la Convenció
  - La Secretaria del Conveni, a petició per escrit de com a mínim un terç de les Parts, convocarà una reunió extraordinària de la Conferència de les Parts per considerar adoptar esmenes. Les esmenes seran adoptades per una majoria de 2/3 de les Parts presents i votants.
  - La Secretaria transmetrà a totes les Parts els texts de propostes d'esmena com a mínim 90 dies abans de la seva consideració per la Conferència.
  - L'esmena entrarà en vigor per les Parts que l'acceptin 60 dies després de que 2/3 de les Parts dipositin els seus instruments d'acceptació i per qualsevol altra Part 60

dies després de que tal Part dipositi el seu instrument d'acceptació d'aquesta esmena.

➤ Article 18: Correcció de controvèrsies

- Qualsevol controvèrsia que pogués sorgir entre dues o més Parts en respecte a la interpretació o aplicació de les disposicions de la Convenció, serà subjecta a negociacions entre aquestes Parts.
- Si la controvèrsia no es pot resoldre d'aquesta manera, les Parts podran (de consentiment mutu) sotmetre aquesta a arbitratge a la Cort Permanent d'Arbitratge de La Haya, i aquestes parts es sotmetran a la decisió d'aquesta.

➤ Article 19: Firma

- Aquest Conveni està obert a la firma a Washington fins al 30 d'abril del 1973 i, a partir de llavors, a Berna fins el 31 de desembre del 1974.

➤ Article 20: Ratificació, acceptació i aprovació

- Aquesta Convenció estarà subjecta a ratificació, acceptació o aprovació i els seus instruments seran dipositats en poder del Govern de la Confederació Suïssa (que serà el Govern Dipositari).

➤ Article 21: Adhesió

- La Convenció estarà oberta indefinidament a l'adhesió (els instruments d'adhesió seran dipositats en poder del Govern Dipositari).

➤ Article 22: Entrada en vigor

- La Convenció entrarà en vigor 90 dies després de la data del dipòsit al Govern Dipositari del dècim instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió.
- Per a cada Estat que ratifiqui, accepti, aprovi o s'adhereixi a la Convenció; 90 dies després de la data del dipòsit al Govern Dipositari del dècim instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió; entrarà aquesta Convenció en vigor.

➤ Article 23: Reserves

- La Convenció no serà subjecta a reserves generals. Només es podran formular reserves específiques de conformitat amb allò disposat en el present article i els articles 15 i 16.
- Qualsevol Estat podrà formular una reserva específica en relació a qualsevol espècie inclosa als Apèndixs I, II i III o en relació a qualsevol part o derivat especificat en relació amb una espècie inclosa en a l'Apèndix III.
- Fins que una Part retiri la reserva de conformitat, aquest Estat serà considerat com a Estat no Part en la present Convenció respecte el comerç de l'espècie especificada en la reserva.

➤ Article 24: Denúncia

- Qualsevol Part podrà denunciar la Convenció mitjançant una notificació per escrit al Govern Dipositari en qualsevol moment. Aquesta sortirà efecte dotze mesos després de que l'hagi rebut.

➤ Article 25: Dipositari

- L'original de la Convenció (escrita en xinès, espanyol, francès, anglès i rus) serà dipositat en poder del Govern Dipositari, que enviarà còpies certificades a les Parts.
- El Govern Dipositari informarà a tots els Estats signataris i adherents (així com a la secretari del Conveni) totes les firmes, dipòsits d'instruments, entrada en vigor, esmenes, formulacions i retirades de reserves i notificacions de denúncies.
- Quan la Convenció entri en vigor el Govern Dipositari transmetrà una còpia certificada a la secretaria de les Nacions Unides per al seu registre i publicació (conforme l'article 102 de la Carta de les nacions Unides).

Seguint aquest Conveni, apareixen els tres Apèndixs (Apèndixs I, II i III) que citen les més de 33.000 espècies protegides pel CITES. D'aquestes espècies aproximadament unes 5.000 són animals (és a dir, un 15% de les totals). Aquests es poden consultar en l'apartat d'Annexos del treball (Annex I). Les espècies que hi figuren van entrar en vigor el 26 de juny del 2010 i són les que actualment es reconeixen. Actualment hi ha 175 Estats (Parts) que formes part del Conveni (Annex II).

- Esmenes del CITES

Esmena de Bonn al text de la Convenció

La Conferència de les Parts va aprovar una esmena al text de la Convenció el 22 de juny de 1979. Es van introduir al final del paràgraf 3.a de l'article 11 les paraules “, y adoptar disposiciones financieras”.

Esmena de Gaborone al text de la Convenció

La Conferència de les Parts va examinar el 30 d'abril de 1983 una proposta d'esmena de l'article 21 de la Convenció, que tenia la finalitat de autoritzar l'adhesió de les organitzacions d'integració econòmica regional (com per exemple la UE). Suposa l'adhesió de cinc paràgrafs a l'article 21.

Aprovació de les esmenes

Conforme diu el paràgraf 3 de l'article 17 de la Convenció, les esmenes entren en vigor 60 dies després de que 2/3 dels estats que eren Parts el dia de l'aprovació dipositessin els seus instruments d'acceptació. L'esmena de Bonn va entrar en vigor el 13 d'abril de 1987, mentre que per l'esmena de Gaborone no s'han presentat el nombre suficient d'instruments d'acceptació per tal que pugui entrar en vigor.

2.2 Europea

Com s'ha esmentat anteriorment, el text de CITES va ser modificat l'any 1983 per permetre que organitzacions d'integració econòmica regional tals com la Comunitat Europea poguessin ser Parts al Conveni (esmena de Gaborone). No obstant, el número de Parts que van ratificar aquesta esmena va ser insuficient per a que pogués entrar en vigor. En aquestes circumstàncies, els Estats membres de la Unió Europea, actuant de forma conjunta amb acord amb una posició comuna decidida pel Consell, representen la posició de la **Comunitat** en les Conferències del CITES.

Així, l'1 de gener de 1984 va entrar en vigor el **Reglament (CEE) nº 3626/82 del Consell del 3 de desembre de 1982**, relatiu a l'aplicació a la Comunitat del Conveni sobre el comerç internacional d'espècies amenaçades de fauna i flora silvestres tot i que va ser derogat al 1997 pel **Reglament (CE) nº 338/97 del Consell del 9 de desembre del 1996**, que és el reglament vigent actualment.

A continuació exposem una síntesi dels aspectes més importants d'aquest Reglament:

En virtut d'aquest Reglament, s'aplicaran condicions comunes relatives a:

- el lliurament, utilització i presentació dels documents relatius a la importació, exportació o reexportació de les espècies previstes en el Reglament. Aquests documents, sense perjudici de mesures més estrictes que puguin adoptar els Estats membres, seran vàlids a tota la Comunitat;
- la venda i qualsevol altra transacció comercial a la Comunitat d'espècimens de les espècies incloses a l'annex A.

Introducció a la Comunitat

La importació d'espècimens en perill d'extinció queda sotmesa a:

- la presentació d'un permís d'importació expedit per un organisme de gestió de l'Estat membre de destí o d'una notificació d'importació; i
- la realització de les comprovacions necessàries.

La Comissió podrà imposar en qualsevol moment restriccions a la importació tant generals com únicament en relació amb determinats països d'origen; la Comissió publicarà regularment una llista d'aquestes restriccions al Diari Oficial de la Unió Europea.

Exportació o reexportació des de la Comunitat

L'exportació o reexportació d'espècimens en perill d'extinció queda subjecta a:

- la presentació d'un permís d'exportació o d'un certificat de reexportació expedit per un organisme de gestió de l'Estat membre en el que es troben els espècimens; i
- a realització de les comprovacions necessàries

Denegació de sol·licituds dels permisos i certificat

Quan un Estat membre refà una sol·licitud de permís o certificat, informará immediatament a la Comissió que s'encarregarà d'informar a la resta d'Estats membres.

Excepcions

El Reglament estableix excepcions sobre els espècimens nascuts i criats en captivitat o reproduïts artificialment, els espècimens en trànsit, els espècimens que formin part d'efectes personals i domèstics o els destinats a institucions científiques.

Disposicions relatives al control de les activitats comercials

Queda prohibit comprar o comerciar amb espècimens de les espècies que figuren a l'annex A.

Els Estats membres podran prohibir la tinència d'espècimens de les espècies recollides en l'annex A.

Traslats d'espècimens vius

La circulació a la Comunitat d'espècimens vius d'espècies recollides a l'annex A es supedita a l'autorització prèvia d'un organisme de gestió de l'Estat membre en el qual es trobi l'espècimen.

La circulació a la Comunitat d'espècimens vius d'espècies recollides a l'annex B es supedita al compliment pel destinatari de les normes de protecció dels animals (allotjament i cures necessàries).

La Comissió podrà imposar en qualsevol moment restriccions a la possessió o desplaçament d'espècimens d'espècies la introducció a la Comunitat estigui subjecta a determinades restriccions.

Llocs d'introducció i d'exportació

Els Estats membres hauran de:

- designar les oficines de duanes en què es realitzi la comprovació i els tràmits relatius a les espècies previstes en el Reglament, la llista d'aquestes oficines es publicarà al Diari Oficial de la Unió Europea;
- designar els organismes de gestió i les autoritats científiques responsables de l'aplicació del Reglament, la llista d'aquests organismes es publicarà en el Diari Oficial de la Unió Europea;
- controlar el compliment del que disposa el Reglament i sancionar els infractors.

Transmissió de la informació

El Reglament crea un intercanvi d'informació entre els diferents organismes responsables de l'aplicació d'aquest: els Estats membres, la Comissió, la Secretaria del CITES, etc.

La Comissió i els Estats membres elaboraran informes anuals que detallaran el volum dels intercanvis d'espècimens que preveu el Reglament. Cada dos anys d'elaborar també informes detallats sobre la posada en pràctica i l'aplicació d'aquest.

El **Reglament (CE) nº 338/97** s'aplica en compliment dels objectius, principis i disposicions del CITES. Estableix una llista de les espècies amenaçades agrupades en quatre annexes (A, B, C i D). El grau de protecció i la naturalesa de les mesures comercials aplicables a les espècies afectades, varien en funció dels annexes en els que figuren les espècies:

- Annex A: inclou totes les espècies incloses a l'apèndix I del Conveni CITES, algunes espècies de l'apèndix II del CITES, algunes espècies de l'apèndix III del CITES i d'altres que no hi són al CITES.
- Annex B: inclou la resta d'espècies de l'apèndix II del CITES, algunes de l'apèndix III del CITES i algunes espècies no CITES.
- Annex C: inclou la resta d'espècies de l'apèndix III del CITES que no s'han inclòs prèviament als annexos A o B, excepte determinades espècies de l'apèndix III per les que els Estats Membres de la UE han formulat una reserva.
- Annex D: no té equivalent als Apèndixs del Conveni i en aquest s'inclouen espècies per les quals es desitja controlar el nivell d'importació a la UE. La majoria són espècies no CITES, així com aquelles de l'apèndix CITES III per les qual els Estats Membres han formulat una reserva.

Existeixen diferents actes modificatius d'aquest Reglament que daten del 2006, 2008 i 2009: el **Reglament (CE) nº 865/2006 de la Comissió del 4 de Maig del 2006** (Annex IV) pel qual s'estableixen disposicions del Reglament (CE) nº 338/97 del Consell relatiu a la protecció d'espècies de la fauna i flora silvestres mitjançant el control del seu comerç; el **Reglament (CE) nº 100/2008 de la Comissió del 4 de Febrer del 2008** (Annex V) pel qual es modifica el Reglament 865/2006 en lo relatiu a les col·leccions de mostres i determinades formalitats amb el comerç internacional d'espècies amenaçades de la fauna i flora silvestres i el **Reglament (CE) nº 398/2009 del Parlament Europeu i del Consell del 23 d'abril del 2009** que modifica el Reglament (CE) nº 338/97 del Consell en lo relatiu a les competències d'execució atribuïdes a la Comissió.

Poc després, al 2010 entra en vigor el **Reglament (UE) nº 709/2010 de la Comissió del 22 de juliol del 2010**, en el qual l'annex que inclou les espècies amenaçades del Reglament nº 338/97 queda substituït pel d'aquest nou Reglament (Annex VI).

Més tard, cap a finals del 2010 entra en vigor a més, el **Reglament (UE) 997/2010 del 5 de novembre del 2010** (Annex VII) pel qual queda suspesa la introducció a la Unió d'espècimens de determinades espècies de fauna i flora silvestres, ja que rere la consulta del Grup de Revisió Científica s'ha arribat a la conclusió que l'estat de conservació d'algunes espècies incloses als annexos A i B del Reglament nº 338/97 es veurà sèriament afectat sinó se suspèn la seva introducció a la Unió des de determinats països d'origen. Alhora, el Grup de Revisió Científica conclou també, en aquest últim Reglament, que la introducció a la Unió de determinades espècies que fins el moment estava suspesa no ho ha de continuar estant.

2.3 Nacional

Espanya es va adherir al CITES, com hem dit, mitjançant un **instrument d'adhesió** de la "Jefatura del Estado" (BOE n. 181 de 30/7/1986) el 16 de maig de 1986.

Posteriorment es va crear el **Real Decret 1739/97**, de 20 de novembre de 1997, sobre les mesures d'aplicació del Conveni sobre el Comerç Internacional al de Espècies Amenaçades de Fauna i Flora Silvestre (CITES), fet en Washington el 3 de març de 1973, i el Reglament (CE) 338/97 del Consell, de 9 de desembre de 1996, relatiu a la protecció d'espècies de fauna i flora silvestres mitjançant el control del seu comerç (publicat en el BOE de 28/11/97).

En ell es disposen autoritats a Espanya, encarregades de velar pel compliment del conveni:

1. Autoritat administrativa principal: Secretaria General de Comerç exterior dependent del Ministeri d'Indústria i Comerç. Disposa de 12 serveis d'inspecció SOIVRE (Servei Oficial d'Inspecció i Vigilància del Comerç Exterior). Aquests són centres i unitats d'assistència tècnica i inspecció de comerç exterior designats per la Direcció General de Comerç Exterior en la **Resolució de 5 de maig de 1998**. Aquests serveis estan habilitats per l'emissió dels permisos i certificats contemplats en el Reglament (CE) 338/97 del Consell, de 9 de desembre de 1996, relatiu a la protecció d'espècies de fauna i flora silvestres mitjançant el control del seu comerç. Amés en aquesta Resolució s'estableix el model de "document d'inspecció d'espècies protegides"(publicat en el BOE de 26/5/98) (Annex VIII).

2. Autoritat administrativa addicional: Departament de Duanes i impostos Especials de l'Agència Estatal de la Administració Tributaria (AEAT).

3. Autoritat científica: a Espanya existeix una única autoritat científica CITES, la Direcció General per la Biodiversitat del Ministeri de Medi Ambient.

Posteriorment, es va decretar el **Real Decret 1333/2006**, de 21 de novembre, pel qual es regula el destí dels espècimens decomissats de les espècies amenaçades de fauna i flora silvestres protegides mitjançant el control del seu comerç. Aquest especifica els passos a seguir per part de les competències corresponents per decidir el destí de l'animal decomissat (Centres de Recuperació CITES).

La **Llei 32/2007, de 7 de novembre**, per la cura dels animals, en la seva explotació, transport, experimentació i sacrifici (publicat en el BOE de 08/11/2007) estableix les taxes per la gestió i tramitació de permisos i certificats CITES:

“Disposición adicional segunda. Tasa por la prestación de servicios y gestión de permisos y certificados en el ámbito del Convenio sobre el Comercio Internacional de especies amenazadas de fauna y flora silvestres(CITES).”

A més les **Resolucions de 18 de juliol de 2008** de la Subsecretaria (publicada en el BOE nº 187 de 04/08/2008) i de **17 de juny de 2009** de la Subsecretaria (publicada en el BOE nº 23/06/2009) incorporen, respectivament, els procediments de sol·licitud i pagament de les taxes CITES establides a la Llei 32/2007, de 7 de novembre, via telemàtica.

D'altra banda, les Comunitats Autònomes i les corporacions locals, son les administracions competents encarregades de regular la pertinença d'animals vius i per això compten amb diferents normatives que encara que afecten principalment a espècies domèstiques, també mencionen altres animals de companyia, incloent els exòtics. A continuació es comenten diferents aspectes de la legislació vigent:

La **Llei 50/1999, de 23 de desembre** sobre regim jurídic de la pertinença d'animals potencialment perillosos. En el article 2 es cita:

“ Con carácter genérico, se consideran animales potencialmente peligrosos todos los que, perteneciendo a la fauna salvaje, siendo utilizados como animales domésticos, o de compañía, con independencia de su agresividad, pertenecen a especies o razas que tengan capacidad de causar la muerte o lesiones a las personas o a otros animales y daños a las cosas. “

Lo que descriu, desde el sentit comú els riscos associats a la possessió d'animals exòtics. Posteriorment descriu la llicència administrativa necessària per tenir un animal

potencialment perillós. Així doncs, partint de la necessitat d'establir una clara classificació dels animals potencialment perillosos, ens sembla fonamental la prèvia obtenció d'aquesta llicència, una circumstància que avui ni tan sols es planteja en lo que respecta a la venda de fauna exòtica. Per no complir-se ni tan sols es compleix la primera condició per obtenir la llicència, "Ser mayor de edad y no estar incapacitado para proporcionar los cuidados necesarios al animal", ja que gran part dels compradors d'aquests animals són menors d'edat, un fet que posa en manifest el desconeixement de les normatives i la confusió sobre les mateixes en el sector professional de venda d'animals.

La **Llei 1/1990, de 1 de febrer** de protecció d'animals domèstics, entesos en l'article 8 com: "Se entiende por animal de compañía todo aquél mantenido por el hombre, principalmente en su hogar, por placer y compañía, sin que exista actividad lucrativa alguna", clarament inclou a les mascotes exòtiques. No obstant, en la pràctica no sempre és així, a l'article 2 es cita: "El poseedor de un animal tendrá la obligación de mantenerlo en buenas condiciones higiénico-sanitarias y realizará cualquier tratamiento preventivo declarado obligatorio". Desgraciadament, existeix una altíssima taxa de mortalitat entre els exemplars d'espècies exòtiques motivat bàsicament per les seves complexes necessitats de manteniment i un habitual desconeixement tant per part dels compradors com de les tendes teòricament especialitzades, a la qual cosa podem afegir la falta d'assistència veterinària i per altra banda una carència de serveis veterinaris especialitzats en la matèria, possiblement emparada, entre altres causes per aquesta mateixa falta de demanda. A més, es prohibeix "(...)Mantenerlos en instalaciones indebidas desde el punto de vista higiénico sanitario o inadecuadas para la práctica de los cuidados y la atención necesarios de acuerdo con sus necesidades etológicas, según raza y especie". Aquest aspecte és important, ja que incideix significativament en la falta de control dels aliments i accessoris relacionats amb el manteniment d'exemplars de fauna exòtica, en molts casos totalment inapropiats per un correcte manteniment. Predomina l'interès comercial sobre el de procurar a l'animal les condicions adequades. En molts casos seria necessari revisar les condicions d'homologació i adequar-les a objectius reals de manteniment.

Més enllà de l'aplicació d'aquesta normativa es posen en manifest limitacions evidents que incideixen significativament en la preocupant situació actual respecte la venda de fauna exòtica:

- El conveni CITES, que entre altres activitats s'encarrega del control del mercat d'animals vius, es fonamentalment un tractat comercial selectiu amb espècies particularment amenaçades o en perill d'extinció

- L'existència d'aquesta normativa no impedeix l'entrada legal de tots els exemplars convenientment documentats pertanyents a les espècies de referència.

- Totes les espècies que no s'inclouen en els llistats CITES(com la gran majoria de serps verinoses, rosegadors, i les populars Galápagos americanes), s'entén que no tenen restricció d'importació i per tant són de fàcil comerç, només necessitant la pertanyent autorització unida a la certificació d'origen.

- Tampoc hi ha mesures respecte el control d'importació d'exemplars d'espècies potencialment invasores.

- No es contempla en la gran majoria dels casos la necessitat d'instaurar un període de quarantena i els animals entren al mercat immediatament.

- La venda d'animals vius passa a ser responsabilitat de les autoritats locals.

A més de la importació, existeix la deriva de la cria en captivitat de aquestes mateixes espècies, aquí trobem amb un greu problema, ja que malgrat que si que existeixen criadors autoritzats pels governs autònoms, una gran part dels animals prové de particulars que de forma clandestina els venen per Internet. Malgrat això, la venda procedent del tràfic d'animals, és el problema més important, ja que Espanya representa un dels punts més importants de distribució a nivell europeu.

2.3 Autònoma

A partir de la **Llei 3/1988, de 4 de març** s'estableixen a Catalunya les normes i els medis necessaris per mantenir i salvaguardar les poblacions animals, regular la seva possessió, venda, tràfic i manteniment en captivitat. Deu anys després front la necessitat d'adaptar-se a les novetats que es van generant i la evolució de la societat catalana es promulga una nova **Llei 22/2003, de 4 de juliol**, de protecció dels animals, en la que ja s'estableixen disposicions especials respecte als animals exòtics. També en l'article 25, concreta els requisits dels establiments dedicats a la venda d'aquestes mascotes:

“a) El venedor o venedora dels animals ha de conèixer el nom científic de cada espècie que comercialitza i la legislació aplicable a cada una d’elles, i ha d’informar al comprador o compradora de la prohibició d’alliberar exemplars d’espècies no autòctones.

b) La factura de venda ha d’incloure, si procedeix, el número CITES, o allò que determini la normativa europea, de cada exemplar venut.

c) Las informacions escrites a que es refereix l’article 24.1.f han de incloure les especificacions relatives a la espècie del exemplar venut, la mida de l’adult i la possibilitat de transmissió de zoonosis”.

Podríem citar també la preocupació d’altres comunitats envers la possessió particular de fauna exòtica com Galícia, Aragó, València, La Rioja... En tots els casos es sent la necessitat de reforma o modificació de les lleis existents.

2.4 Legislació sancionaria

Els estats membres de la UE, en aplicació al Reglament (CE) 338/97, deuen desenvolupar legislacions nacionals que sancionen d’incompliment de les disposicions reglamentàries CITES. En el cas d’Espanya, la legislació a aquest respecte s’encontra recollida en les següents disposicions:

- **Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre de 1995**, del Codi Penal (modificada en varies ocasions).
- **Llei Orgànica 12/1995, de 12 de desembre de 1995**, de Repressió del Contraban (modificada en varies ocasions).
- **Real Decret 1649/1998, de 24 de juliol de 1998**, pel que es desenvolupa el Títol II de la Llei Orgànica 12/1995, de 12 de desembre, de Repressió del Contraban, relatiu a les infraccions administratives de contraban.

3. Ètica

3.a) El benestar animal:

És cada vegada més extensa la creença que els nostres actes envers els animals no han de causar-los cap sofriment ni privar-los del confort mínim que necessiten per viure el millor possible. L'ésser humà se'n adona que té una responsabilitat moral sobre aquests i que té l'obligació de conservar les espècies i els diferents hàbitats del planeta, així com prevenir un pobre benestar dels animals que conviuen amb ell.

Des d'un punt de vista científic, s'apliquen diversos valors al benestar animal i no sempre concorden aquests amb la visió moral del problema. No obstant, la ciència no és capaç de proporcionar una valoració completament objectiva deguda a que les conclusions que podem extreure es basen en judicis propis influïts per la consciència personal i els coneixements que en puguem tenir.

El benestar animal es pot definir com un estat de completa salut mental i física, en la qual l'animal està en perfecta harmonia amb l'ambient que el rodeja. (Hughes, 1976; Broom, 1986). Aquest concepte sorgí a partir de les preocupacions ètiques sobre el tracte dels humans cap als animals, i no com a expressió d'una valoració científica. El concepte de benestar implica un estat dinàmic, variat en les seves manifestacions i enormement complex. La seva naturalesa pot variar entre individus o en un mateix individu, segons una situació o una altra.

Els animals, davant de circumstàncies que amenacen el seu benestar, posen en funcionament diversos mecanismes biològics per mantenir la seva homeòstasi i respondre a la situació. L'establiment d'aquesta resposta es realitza començant sempre pel mecanisme que suposa una major simplicitat i un menor cost energètic; de manera que normalment recorren primer a una resposta comportamental.

La valoració del benestar animal es pot abordar en base a tres conceptes diferents (Duncan i Fraser, 2000):

- Definint el benestar animal a partir d'**experiències subjectives** dels animals (sentiments i emocions), emfatitzant la reducció dels sentiments negatius i promovent els positius. El problema d'aquest mètode és l'escassa base científica que es pot obtenir a partir d'aquestes valoracions.

- Comprovar el grau de benestar mitjançant **criteris funcionals**, basant-se en l'avaluació de la funció biològica de l'animal. D'acord amb aquest criteri, elevats nivells de creixement i reproducció, funcions de comportament i fisiològiques normals i longevitat indiquen un major benestar.
- Estudiar el **comportament** dels animals, en el qual un major benestar s'indica quan aquest comportament s'assembla al comportament de l'individu en estat natural o salvatge i li permet realitzar un repertori complet de conductes.

A més, s'ha de parlar esment a les llibertats bàsiques de l'animal. És un llistat de "regles" redactades per Webster l'any 1987, i aprovades pel Consell de Granges del Regne Unit, que intenten reunir les condicions òptimes per tal d'aconseguir un benestar per als animals:

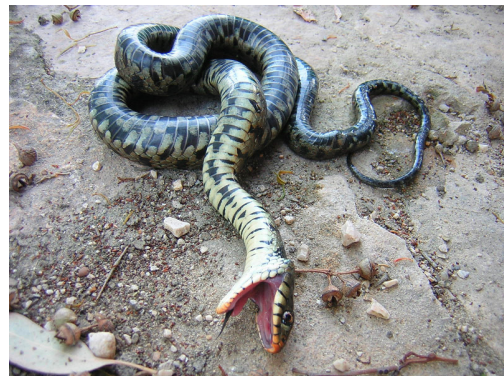
- Els animals han d'estar lliures de qualsevol malnutrició, fam i set.
- Han de ser lliures amb l'objectiu de poder mostrar les seves línies naturals de comportament.
- Han d'estar lliures de tota malaltia i dolor.
- Han d'estar lliures d'estrès i por.
- Han d'estar lliures d'un desconfort tèrmic i d'un mal allotjament.

Ja que és el primer en variar quan hi ha desequilibris en el benestar i és l'indicador més fàcil de mesurar, tot seguit exposarem els aspectes a valorar sobre comportament dels animals. Per poder utilitzar la valoració del comportament com a indicador del benestar és necessari conèixer i comprendre el comportament normal dels animals, així com detectar les possibles alteracions d'aquest i les conductes anormals. S'ha de tenir en compte que la majoria d'aquests animals domèstics tenen d'alguna manera limitat el seu comportament normal quan es troben en captivitat, de manera que per conèixer el repertori total de conductes d'una espècie es sol recórrer a l'estudi d'animals en entorns salvatges. Derivat d'aquest fet sorgeix el pensament següent: no és intuïtiu pensar que els animals que es criïn en entorns salvatges que els permetin comportar-se de manera natural tindran un major benestar?

La recopilació de comportaments d'un animal inclou certes activitats que són adaptacions per enfrontar-se a circumstàncies adverses, fet pel qual no podem pensar que l'expressió de comportaments normals indica sempre un major benestar. Des d'aquest punt de vista dividim el comportament normal en tres categories:

comportaments voluntaris, comportaments voluntaris sota necessitat i comportaments involuntaris (Fraser, 1992). A part dels comportaments típics fisiològics hem de considerar altres com l'exploratori, el de fugida o; en el cas d'animals socials com les psitacides, la necessitat d'establir i desenvolupar relacions amb els seus congèneres. Cal tenir en compte també que la resposta comportamental davant d'un mateix agent estressant no és la mateixa en totes les espècies i que un mateix comportament no té sempre el mateix significat en les diferents espècies.

Quan la situació estressant es manté en el temps, es suprimeixen o s'expressen fora de context alguns comportaments. És relativament freqüent, sobretot referint-nos als animals exòtics, assumir de manera errònia que els animals que no xisclen ni es resisteixen a la manipulació no senten molèsties davant d'aquesta i per tant, que el maneig que s'està duent a terme en la situació concreta és correcte. Hem de tenir en compte que hi ha moltes espècies d'animals exòtics que són preses i que en condicions naturals amaguen la patologia per tal que els depredadors no se'n adonin i assumeixin que serà més fàcil caçar-les perquè estan més dèbils. La resposta d'immobilitat (o fins i tot d'imitació de la mort o "tanatosi" que presenten alguns rèptils, sent l'extrem d'aquesta conducta el que posa en pràctica la colobra de collar [*Natrix natrix*]) és un reflex de por davant una amenaça que presenta l'animal. Moltes vegades i equivocadament, aquesta resposta no és reconeguda per les persones que manegen animals exòtics com una manifestació produïda per una alteració en el benestar d'aquests (Scahaw, 2002). En els animals socials, s'ha demostrat que la frustració que provoca l'incapacitat d'interacció social provoca un increment de les agressions a altres congèneres en la majoria de les espècies (Morton i Griffiths, 1993).

Resposta de tanatosi de la colobra de collar (*Natrix natrix*)

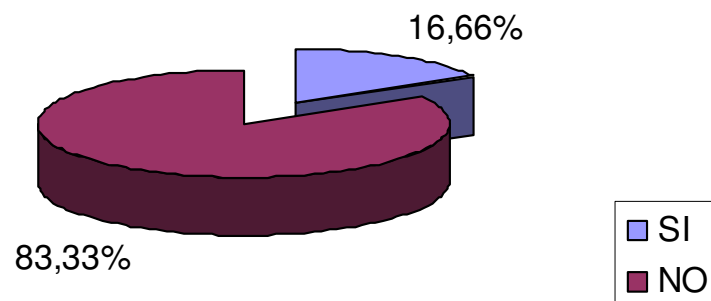
Els comportaments ja classificats com a anormals són aquells que es diferencien en el model, freqüència o context dels que presenten la majoria de membres d'una determinada espècie quan es troben en un entorn que els permet expressar un ampli rang de comportaments (Broom i Johnson, 1993). No tots els considerats anormals són patològics ja que cal tenir en compte el context.

3.b) Dins el món dels exòtics:

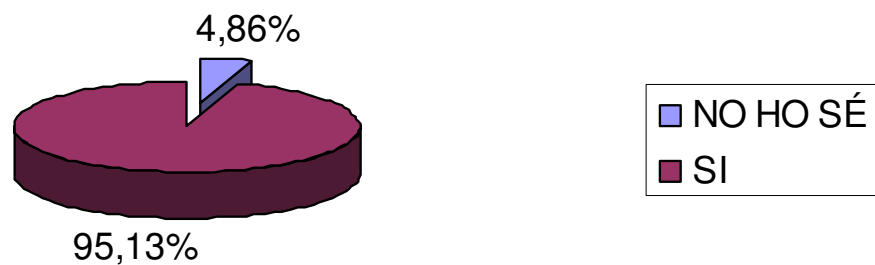
Com ja hem esmentat, per les espècies exòtiques el concepte de benestar no és el mateix que puguin tenir els gats i gossos. Necessiten d'uns requeriments especials que el propietari ha de satisfer per mantenir l'animal en les òptimes condicions possibles. Encara que no sempre el manifesten, l'estrès és bastant freqüent en aquests animals: si no tenen llocs on amagar-se quan necessiten fer-ho, si veuen masses mans que els toquetegen, si la temperatura no és l'adequada,... Moltes vegades aquests problemes són difícils de detectar i fins que no es reflexen en una patologia evident, el propietari no se'n adona i no pren mesures al respecte.

Per observar l'opinió de la gent sobre el comerç d'animal exòtics vam realitzar una enquesta de 10 preguntes a estudiants de Veterinària i d'altres sectors. Els resultats es mostren a continuació:

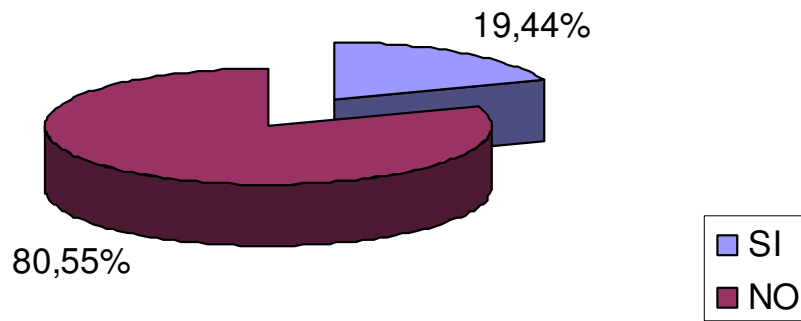
Compraries un animal exòtic protegit?

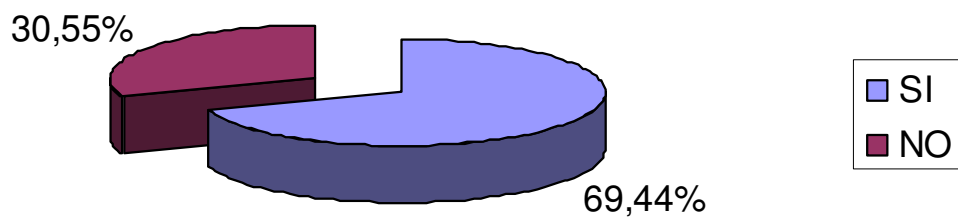
Creus que els veterinaris haurien de col·laborar en la regulació del tràfic il·legal?

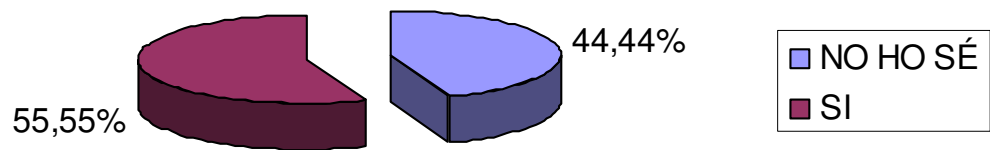
Coneixes la legislació vigent sobre el tema?

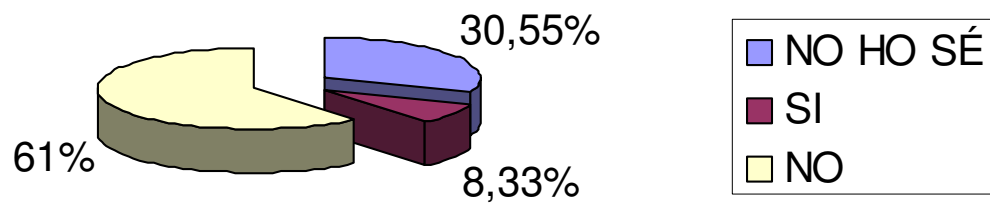
Saps què és el CITES?

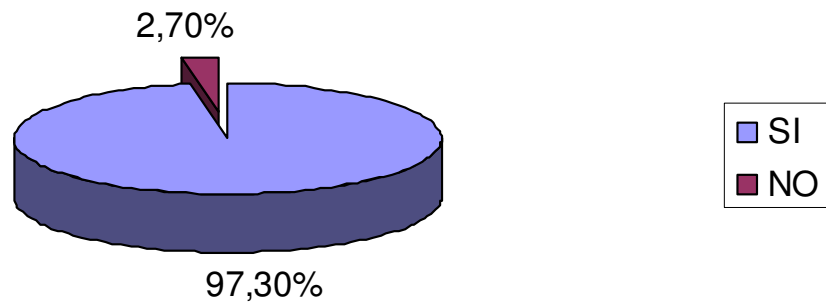
Creus que existeix algun buit legal en aquest tema?

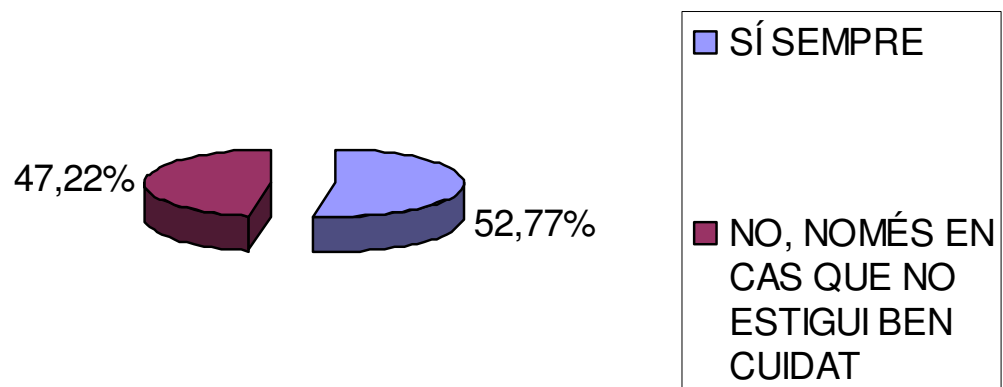
Creus que es compleix la legislació a Espanya?

Si arribés a la teva consulta un animal exòtic t'informaries sobre la seva procedència, documentació i legalitat?

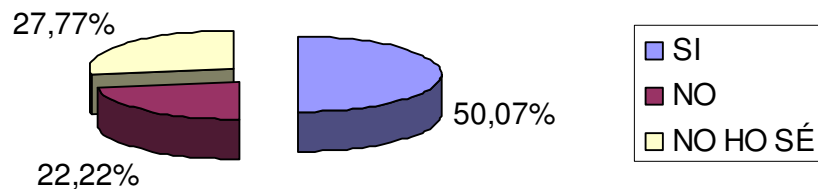

Denunciaries un client que poseeix un animal exòtic protegit sense la documentació adequada?

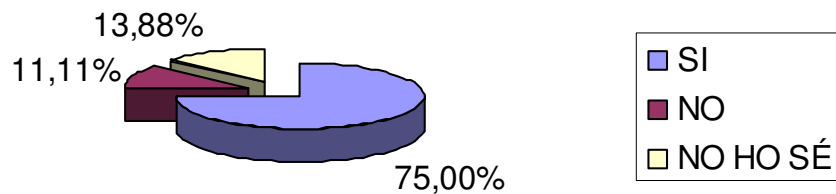

Creus que és ètica la cria en captivitat d'espècies protegides?

I si la cria d'aquestes permetes reduir el tràfic il·legal amb animals salvatges capturats?

Com podem comprovar en aquesta enquesta, la majoria de gent no compraria un animal exòtic protegit i pensen que els veterinaris haurien d'ajudar a regular el tràfic il·legal d'espècies protegides. A més, malgrat que no es coneix la legislació, la gran majoria sap que és el CITES i ningú nega que hagi un buit legal sobre el tema. Concretament, més de la meitat dels enquestats opina que no es compleix la legislació a Espanya. Com a veterinaris, el 97% pensa que s'haurien d'informar de la procedència, documentació i legalitat dels seus pacients, però només la meitat afirma que denunciarien al propietari en cas que no complís amb la reglamentació, l'altra meitat però, només el denunciaria en cas que l'animal no estigués ben cuidat. Per últim, el 50% pensa que és ètica la cria en captivitat d'espècies protegides sobretot si això permet reduir el tràfic il·legal.

En la última dècada, hi ha hagut un 'boom' en el nostre país de la tinença d'animals exòtics per part de particulars degut a la curiositat que desperten i la necessitat de la gent d'avui dia de sortir de lo habitual, a més també han influït molt les modes com per exemple en el cas del famós peix pallaso (*Amphiprion ocellaris*). Al principi tothom es pensava que tenir un animal exòtic suposava una inversió de temps menor o igual a la de tenir gos/gat; creença que s'ha anat corregint al llarg del temps gràcies en part a la informació sobre aquests (tant d'organitzacions com de particulars) i a la feina dels veterinaris. Ja que la majoria de patologies són degudes al mal maneig, cal incidir en la prevenció educant als propietaris.

A Espanya hi ha un comerç de mascotes exòtiques important i en l'última dècada s'ha notat una evolució en aquest. Cada vegada hi ha més gent que adquireix aquestes mascotes i el comerç cada vegada és més ampli i selecte. La coneixença de noves espècies que es poden mantenir en captivitat en el nostre país fomenta que es diversifiqui el comerç. En un principi, l'augment de la demanda va fer incrementar l'importació d'aquestes espècies des del seu lloc d'origen. Degut a un interès creixent en aquestes espècies, augmenta el nombre de criadors a Espanya i, en conseqüència d'això, l'importació es redueix. A més, observem que la majoria d'animals comercials provenen de cria en captivitat; fet que ens evidencia que hi ha certa consciència de la societat a l'hora de comprendre que és, des d'un punt de vista del benestar de l'animal, més ètic que no desprendre'l del seu medi natural. També observem que la majoria d'animals pertanyen a l'Apèndix II del CITES; per tant son espècies que malgrat estar recollides en aquest Conveni perquè poden arribar a estar sèriament amenaçades si no es controla el comerç, encara no són sota un estatus de perill d'extinció. A més a més creiem que els requisits necessaris per tenir un animal pertanyent a l'Apèndix II són mínims en alguns casos, com trobem en el cas de l'iguana verda (*Iguana iguana*), que es sol adquirir en els establiments de venda d'animals exòtics sense gaire documentació que ho reguli i molts cops sense ser informat de totes les implicacions que això comporta.

Pel que fa a la legislació pertanyent al comerç d'exòtics, destaquem que encara que des de l'implantació del CITES s'han fet molts avenços en la regulació d'aquest, encara queda feina per fer. Existeixen certs buits legals que permeten un mercat negre d'aquestes espècies, que mou molts diners a l'any. Aquest és un dels principals problemes que encara (i segurament sempre) es manté a pesar d'aquestes regulacions. Coincideix que els països que més exporten

a Espanya espècies exòtiques són països del tròpic (ja que és on viuen la majoria d'aquests animals) i alhora són països amb escassos recursos econòmics. Aquest fet predisposa a que el comerç negre sigui més difícil de regular.

És evident que des d'un punt de vista ètic aquests animals viuen millor en el seu hàbitat natural que en captivitat, però això no ha de comportar que no es puguin tenir aquestes espècies com a mascota, ja que sempre i quant el propietari es responsabilitzi de mantenir-lo a casa en un entorn òptim es suposa que es respecten les condicions de benestar animal. Creiem que sempre que un estigui ben informat i es prengui com una responsabilitat el manteniment de la seva mascota exòtica, això no suposa un estrés extra pel seu animal.

La falta d'informació sobre el manteniment i la biologia de la pròpia espècie (mida de l'adult, conducta normal,...) fomenten que la gent els acabi abandonant i això acaba suposant un perill pel que fa a l'equilibri de la fauna i flora autòctona (Annex IX). A més, aquest comerç suposa una explotació dels recursos naturals del país d'on és originari l'espècie, contribuint novament al desequilibri dels ecosistemes del planeta.

Com a opinió personal, estem a favor d'un comerç de mascotes exòtiques sempre que aquest sigui sensat i que el propietari s'impliqui en la cura i manteniment del seu animal. Els dos principals problemes que té el comerç d'animals exòtics són per una banda una manca de coneixements sobre aquestes mascotes emergents, que porta a una compra irresponsable i molts cops compulsiva (que molts cops comporta l'abandó o la mort de l'animal), i per l'altra els interessos econòmics de molta gent relacionada amb aquest món (que s'aprofiten molts cops practicant el frau o fins i tot el comerç il·legal).

• Annex II**List of Contracting Parties****(in chronological order)**

Order Chronological order
ISO Two-letter ISO country code
Region CITES region
 – 1 = Africa
 – 2 = Asia
 – 3 = Central and South America and the Caribbean
 – 4 = Europe
 – 5 = North America
 – 6 = Oceania

Date 1 – (A) Accession
 – (Ac) Acceptance
 – (Ap) Approval
 – (C) Continuation
 – (S) Succession
 – (R) Ratification

Date 2 Date of entry into force

Order	State	ISO	Region	Date 1	Date 2
1	United States of America	US	5	14/01/1974 (R)	01/07/1975
2	Nigeria	NG	1	09/05/1974 (R)	01/07/1975
3	Switzerland	CH	4	09/07/1974 (R)	01/07/1975
4	Tunisia	TN	1	10/07/1974 (R)	01/07/1975
5	Sweden	SE	4	20/08/1974 (R)	01/07/1975
6	Cyprus	CY	4	18/10/1974 (R)	01/07/1975
7	Ecuador	EC	3	11/02/1975 (R)	01/07/1975
8	Chile	CL	3	14/02/1975 (R)	01/07/1975
9	Uruguay	UY	3	02/04/1975 (R)	01/07/1975
10	Canada	CA	5	10/04/1975 (R)	09/07/1975

11	Mauritius	MU	1	28/04/1975 (R)	27/07/1975
12	Nepal	NP	2	18/06/1975 (A)	16/09/1975
13	Peru	PE	3	27/06/1975 (R)	25/09/1975
14	Costa Rica	CR	3	30/06/1975 (R)	28/09/1975
15	South Africa	ZA	1	15/07/1975 (R)	13/10/1975
16	Brazil	BR	3	06/08/1975 (R)	04/11/1975
17	Madagascar	MG	1	20/08/1975 (R)	18/11/1975
18	Niger	NE	1	08/09/1975 (R)	07/12/1975
19	Morocco	MA	1	16/10/1975 (R)	14/01/1976
20	Ghana	GH	1	14/11/1975 (R)	12/02/1976
21	Papua New Guinea	PG	6	12/12/1975 (A)	11/03/1976
22	Germany	DE	4	22/03/1976 (R)	20/06/1976
23	Pakistan	PK	2	20/04/1976 (A)	19/07/1976
24	Finland	FI	4	10/05/1976 (A)	08/08/1976
25	India	IN	2	20/07/1976 (R)	18/10/1976
26	Democratic Republic of the Congo	CD	1	20/07/1976 (A)	18/10/1976
27	Norway	NO	4	27/07/1976 (R)	25/10/1976
28	Australia	AU	6	29/07/1976 (R)	27/10/1976
29	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	GB	4	02/08/1976 (R)	31/10/1976
30	Iran (Islamic Republic of)	IR	2	03/08/1976 (R)	01/11/1976
31	Paraguay	PY	3	15/11/1976	13/02/1977

				(R)	
32	Seychelles	SC	1	08/02/1977 (A)	09/05/1977
33	Guyana	GY	3	27/05/1977 (A)	25/08/1977
34	Denmark	DK	4	26/07/1977 (R)	24/10/1977
35	Senegal	SN	1	05/08/1977 (A)	03/11/1977
36	Nicaragua	NI	3	06/08/1977 (A)	04/11/1977
37	Gambia	GM	1	26/08/1977 (A)	24/11/1977
38	Malaysia	MY	2	20/10/1977 (A)	18/01/1978
39	Venezuela (Bolivarian Republic of)	VE	3	24/10/1977 (R)	22/01/1978
40	Botswana	BW	1	14/11/1977 (A)	12/02/1978
41	Egypt	EG	1	04/01/1978 (A)	04/04/1978
42	Monaco	MC	4	19/04/1978 (A)	18/07/1978
43	France	FR	4	11/05/1978 (Ap)	09/08/1978
44	Panama	PA	3	17/08/1978 (R)	15/11/1978
45	Togo	TG	1	23/10/1978 (R)	21/01/1979
46	Kenya	KE	1	13/12/1978 (R)	13/03/1979
47	Jordan	JO	2	14/12/1978 (A)	14/03/1979
48	Indonesia	ID	2	28/12/1978 (A)	28/03/1979
49	Sri Lanka	LK	2	04/05/1979 (A)	02/08/1979
50	Bahamas	BS	3	20/06/1979 (A)	18/09/1979
51	Bolivia (Plurinational State of)	BO	3	06/07/1979 (R)	04/10/1979
52	Italy	IT	4	02/10/1979	31/12/1979

				(R)	
53	Guatemala	GT	3	07/11/1979 (R)	05/02/1980
54	United Republic of Tanzania	TZ	1	29/11/1979 (R)	27/02/1980
55	Liechtenstein	LI	4	30/11/1979 (A)	28/02/1980
56	Israel	IL	2	18/12/1979 (R)	17/03/1980
57	Japan	JP	2	06/08/1980 (Ac)	04/11/1980
58	Central African Republic	CF	1	27/08/1980 (A)	25/11/1980
59	Rwanda	RW	1	20/10/1980 (A)	18/01/1981
60	Suriname	SR	3	17/11/1980 (A)	15/02/1981
61	Zambia	ZM	1	24/11/1980 (A)	22/02/1981
62	Portugal	PT	4	11/12/1980 (R)	11/03/1981
63	China	CN	2	08/01/1981 (A)	08/04/1981
64	Argentina	AR	3	08/01/1981 (R)	08/04/1981
65	Liberia	LR	1	11/03/1981 (A)	09/06/1981
66	Mozambique	MZ	1	25/03/1981 (A)	23/06/1981
67	Zimbabwe	ZW	1	19/05/1981 (A)	17/08/1981
68	Cameroon	CM	1	05/06/1981 (A)	03/09/1981
69	Belize	BZ	3	19/08/1986 (S)	21/09/1981
70	Philippines	PH	2	18/08/1981 (R)	16/11/1981
71	Colombia	CO	3	31/08/1981 (R)	29/11/1981
72	Guinea	GN	1	21/09/1981 (A)	20/12/1981
73	Bangladesh	BD	2	20/11/1981	18/02/1982

				(R)	
74	Austria	AT	4	27/01/1982 (A)	27/04/1982
75	Malawi	MW	1	05/02/1982 (A)	06/05/1982
76	Sudan	SD	1	26/10/1982 (R)	24/01/1983
77	Saint Lucia	LC	3	15/12/1982 (A)	15/03/1983
78	Thailand	TH	2	21/01/1983 (R)	21/04/1983
79	Congo	CG	1	31/01/1983 (A)	01/05/1983
80	Belgium	BE	4	03/10/1983 (R)	01/01/1984
81	Algeria	DZ	1	23/11/1983 (A)	21/02/1984
82	Luxembourg	LU	4	13/12/1983 (R)	12/03/1984
83	Trinidad and Tobago	TT	3	19/01/1984 (A)	18/04/1984
84	Benin	BJ	1	28/02/1984 (A)	28/05/1984
85	Netherlands	NL	4	19/04/1984 (R)	18/07/1984
86	Honduras	HN	3	15/03/1985 (A)	13/06/1985
87	Hungary	HU	4	29/05/1985 (A)	27/08/1985
88	Afghanistan	AF	2	30/10/1985 (A)	28/01/1986
89	Somalia	SO	1	02/12/1985 (A)	02/03/1986
90	Spain	ES	4	30/05/1986 (A)	28/08/1986
91	Singapore	SG	2	30/11/1986 (A)	28/02/1987
92	Dominican Republic	DO	3	17/12/1986 (A)	17/03/1987
93	El Salvador	SV	3	30/04/1987 (A)	29/07/1987
94	Burundi	BI	1	08/08/1988	06/11/1988

				(A)	
95	Saint Vincent and the Grenadines	VC	3	30/11/1988 (A)	28/02/1989
96	Chad	TD	1	02/02/1989 (A)	03/05/1989
97	Gabon	GA	1	13/02/1989 (A)	14/05/1989
98	Ethiopia	ET	1	05/04/1989 (A)	04/07/1989
99	Malta	MT	4	17/04/1989 (A)	16/07/1989
100	New Zealand	NZ	6	10/05/1989 (A)	08/08/1989
101	Vanuatu	VU	6	17/07/1989 (A)	15/10/1989
102	Burkina Faso	BF	1	13/10/1989 (A)	11/01/1990
103	Poland	PL	4	12/12/1989 (R)	12/03/1990
104	United Arab Emirates	AE	2	08/02/1990 (A)	09/05/1990
105	Cuba	CU	3	20/04/1990 (A)	19/07/1990
106	Brunei Darussalam	BN	2	04/05/1990 (A)	02/08/1990
107	Guinea-Bissau	GW	1	16/05/1990 (A)	14/08/1990
108	Namibia	NA	1	18/12/1990 (A)	18/03/1991
109	Bulgaria	BG	4	16/01/1991 (A)	16/04/1991
110	Mexico	MX	5	02/07/1991 (A)	30/09/1991
111	Uganda	UG	1	18/07/1991 (A)	16/10/1991
112	Russian Federation	RU	4	13/01/1992 (C)	01/01/1992
113	Djibouti	DJ	1	07/02/1992 (A)	07/05/1992
114	Equatorial Guinea	GQ	1	10/03/1992 (A)	08/06/1992
115	Estonia	EE	4	22/07/1992	20/10/1992

				(A)	
116	Slovakia	SK	4	02/03/1993 (S)	01/01/1993
117	Czech Republic	CZ	4	14/04/1993 (S)	01/01/1993
118	Greece	GR	4	08/10/1992 (A)	06/01/1993
119	Barbados	BB	3	09/12/1992 (A)	09/03/1993
120	Republic of Korea	KR	2	09/07/1993 (A)	07/10/1993
121	Viet Nam	VN	2	20/01/1994 (A)	20/04/1994
122	Saint Kitts and Nevis	KN	3	14/02/1994 (A)	15/05/1994
123	Mali	ML	1	18/07/1994 (A)	16/10/1994
124	Romania	RO	4	18/08/1994 (A)	16/11/1994
125	Eritrea	ER	1	24/10/1994 (A)	22/01/1995
126	Sierra Leone	SL	1	28/10/1994 (A)	26/01/1995
127	Côte d'Ivoire	CI	1	21/11/1994 (A)	19/02/1995
128	Comoros	KM	1	23/11/1994 (A)	21/02/1995
129	Dominica	DM	3	04/08/1995 (A)	02/11/1995
130	Belarus	BY	4	10/08/1995 (A)	08/11/1995
131	Mongolia	MN	2	05/01/1996 (A)	04/04/1996
132	Saudi Arabia	SA	2	12/03/1996 (A)	10/06/1996
133	Georgia	GE	4	13/09/1996 (A)	12/12/1996
134	Turkey	TR	4	23/09/1996 (A)	22/12/1996
135	Latvia	LV	4	11/02/1997 (A)	12/05/1997
136	Swaziland	SZ	1	26/02/1997	27/05/1997

				(A)	
137	Jamaica	JM	3	23/04/1997 (A)	22/07/1997
138	Yemen	YE	2	05/05/1997 (A)	03/08/1997
139	Myanmar	MM	2	13/06/1997 (A)	11/09/1997
140	Cambodia	KH	2	04/07/1997 (R)	02/10/1997
141	Antigua and Barbuda	AG	3	08/07/1997 (A)	06/10/1997
142	Uzbekistan	UZ	2	10/07/1997 (A)	08/10/1997
143	Fiji	FJ	6	30/09/1997 (A)	29/12/1997
144	Mauritania	MR	1	13/03/1998 (A)	11/06/1998
145	Azerbaijan	AZ	4	23/11/1998 (A)	21/02/1999
146	Grenada	GD	3	30/08/1999 (A)	28/11/1999
147	Ukraine	UA	4	30/12/1999 (A)	29/03/2000
148	Iceland	IS	4	03/01/2000 (A)	02/04/2000
149	Kazakhstan	KZ	2	20/01/2000 (A)	19/04/2000
150	Slovenia	SI	4	24/01/2000 (A)	23/04/2000
151	Croatia	HR	4	14/03/2000 (A)	12/06/2000
152	The former Yugoslav Republic of Macedonia	MK	4	04/07/2000 (A)	02/10/2000
153	Republic of Moldova	MD	4	29/03/2001 (A)	27/06/2001
154	Qatar	QA	2	08/05/2001 (A)	06/08/2001
155	Sao Tome and Principe	ST	1	09/08/2001 (A)	07/11/2001
156	Lithuania	LT	4	10/12/2001 (A)	09/03/2002
157	Ireland	IE	4	08/01/2002	08/04/2002

				(R)	
158	Kuwait	KW	2	12/08/2002 (R)	10/11/2002
159	Bhutan	BT	2	15/08/2002 (A)	13/11/2002
160	Libyan Arab Jamahiriya	LY	1	28/01/2003 (A)	28/04/2003
161	Syrian Arab Republic	SY	2	30/04/2003 (A)	29/07/2003
162	Albania	AL	4	27/06/2003 (A)	25/09/2003
163	Lesotho	LS	1	01/10/2003 (R)	30/12/2003
164	Lao People's Democratic Republic	LA	2	01/03/2004 (A)	30/05/2004
165	Palau	PW	6	16/04/2004 (A)	15/07/2004
166	Samoa	WS	6	09/11/2004 (A)	07/02/2005
167	San Marino	SM	4	22/07/2005 (Ac)	20/10/2005
168	Cape Verde	CV	1	10/08/2005 (A)	08/11/2005
169	Serbia	RS	4	06/06/2006 (C)	03/06/2006
170	Montenegro	ME	4	26/03/2007 (S)	03/06/2006
171	Solomon Islands	SB	6	26/03/2007 (A)	24/06/2007
172	Kyrgyzstan	KG	2	04/06/2007 (A)	02/09/2007
173	Oman	OM	2	19/03/2008 (A)	17/06/2008
174	Armenia	AM	4	23/10/2008 (A)	21/01/2009
175	Bosnia and Herzegovina	BA	4	21/01/2009 (A)	21/04/2009

▪ **Annex III**

Països subjectes a una recomanació de suspendre el comerç

Última actualització: 15/06/2010

País	Notificació	Base	Abast	En vigor a partir del
Bahrein (no Part)	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Falco cherrug</i>	22 de gener de 2007
Belize	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Myrmecophila tibicinis</i>	15 de juny de 2010
Comores	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Phelsuma comorensis</i> ; <i>Phelsuma v-nigra</i>	22 de agost de 2008
Djibouti	2006/073 (14/12/2006)	Legislació nacional	Totes las transaccions comercials	30 de abril de 2004
Gabon	2008/011 (13/02/2008)	Pla d'acció per el ivori	Totes las transaccions comercials	13 de febrer de 2008
Granada	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Strombus gigas</i>	12 de maig de 2006
Guinea Equatorial	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Psittacus erithacus</i>	22 de agost de 2008
			<i>Prunus africana</i>	3 de febrer de 2009
Haití (no Part)	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Strombus gigas</i>	29 de setembre de 2003
India	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Pterocarpus santalinus</i>	15 de juny de 2010
			<i>Taxus wallichiana</i>	15 de juny de 2010
Illes Salomó	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Corucia zebrata</i>	9 de juliol de 2001

			<i>Ornithoptera urvillianus</i> ; <i>Ornithoptera victoriae</i>	20 de gener de 1995
Kazajstán	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Saiga tatarica</i>	10 de agosto de 2001
			Excepte per les exportacions de espècimens vius de las instal·lacions de cria en captivitat amb finalitat de conservació.	22 de gener de 2007
Madagascar	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Coracopsis vasa</i> ; <i>Calumma spp.</i> y <i>Furcifer spp.</i> (prèviament <i>Chamaeleo spp.</i>) (except <i>C. lateralis</i> , <i>C. oustaleti</i> , <i>C. pardalis</i> y <i>C. verrococus</i>); <i>Phelsuma spp.</i> (except <i>P. laticauda</i> , <i>P. lineata</i> , <i>P. madagascariensis</i> , <i>P. quadriocellata</i>)	20 de gener de 1995
			2010/015 (17/06/2010)	Supervisió dels establiments de cria en granges
Mali	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Poicephalus robustus</i>	9 de juliol de 2001
			<i>Uromastix dispar</i>	22 de agosto 2008
Mauritània	2004/055 (30/07/2004)	Legislació nacional	Todas las transacciones	30 de juliol de

			comerciales	2004
Moçambic	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Cordylus tropidosternum</i>	10 de agosto de 2001
			Cycadaceae, Stangeriaceae y Zamiaceae	6 de desembre de 2006
Myanmar	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Rauwolfia serpentina</i>	15 de juny de 2010
Nigèria	2005/038 (19/06/2005)	Qüestions d'observança	Tot el comerç	19 de juliol de 2005
República Democràtica del Congo	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Hippopotamus amphibius</i> ; <i>Stigmochelys</i> (<i>previamente Geochelone</i>) <i>pardalis</i>	9 de juliol de 2001
			<i>Prunus africana</i>	3 de febrer de 2009
República Democràtica Popular Lao	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Cuora galbinifrons</i>	27 de juliol de 2009
			<i>Naja</i> spp.(= <i>N. atra</i> , <i>N. kaouthia</i> , <i>N. siamensis</i>)	30 de abril de 2004
			<i>Dendrobium nobile</i>	3 de febrer de 2009
República Unida de Tanzània	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Agapornis fischeri</i>	20 de abril de 1993
			<i>Malacochersus tornieri</i>	20 de abril de 1993
			Aquesta suspensió no s'aplica als espècimens	30 de juny de 1998

			d'aquesta espècie produïts en establiments de cria en granges / captivitat, pels que la Autoritat Administrativa i la Secretaria han de concertar les quotes d'exportació anual.	
			<i>Prunus africana</i>	3 de febrer de 2009
Somàlia	2008/011 (13/02/2008)	Pla d'acció per el ivori	Totes les transaccions comercials	13 de febrer de 2008
	2004/055 (30/07/2004)	Legislació nacional	Totes les transaccions comercials	30 de juliol de 2004
	2006/074 (14/12/2006)	Informes anuals	Tot el comerç	19 de desembre de 2002
Togo	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Poicephalus robustus</i>	9 de juliol de 2001
Vietnam	2010/012 (15/06/2010)	Comerç significatiu	<i>Christensonia vietnamica</i>	15 de juny de 2010
			<i>Cuora amboinensis;</i> <i>Cuora galbinifrons</i>	27 de juliol de 2009
			Cycadaceae, Stangeriaceae y Zamiaceae	6 de desembre de 2006

Com es pot veure en el quadre superior, un país pot estar subjecte a varies recomanacions de suspensió del comerç i l'abast d'aquestes recomanacions pot ser diferent. Per exemple, pot haver-hi una recomanació per suspendre tot el comerç d'espècimens d'espècies CITES en un determinat país, totes les transaccions comercials

d'espècies CITES o tot el comerç d'espècimens d'una determinada espècie. En aquests casos, les Autoritats Administratives que tramiten les sol·licituds de permisos o certificats han de tenir en compte totes les recomanacions.

El motiu pel qual pot haver-hi més d'una suspensió del comerç en vigor per un país és degut al fet de que hi ha diversos processos que poden resultar en aquestes recomanacions. Aquestes es formulen en períodes diferents, independentment unes d'altres, i cada una d'elles segueix en vigor fins que es compleixin els criteris perquè es pugui retirar.

▪ **Annex VIII**

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y HACIENDA
SECRETARÍA DE ESTADO DE COMERCIO, TURISMO Y PYME
DIRECCIÓN GENERAL DE COMERCIO EXTERIOR

CENTRO DE ASISTENCIA TÉCNICA E INSPECCIÓN
DE COMERCIO EXTERIOR DE .....

Nº .....

IMPORTACIÓN:

EXPORTACIÓN:

DOCUMENTO DE INSPECCIÓN DE ESPECIES PROTEGIDAS*

1. IDENTIFICACIÓN DE LA MERCANCÍA (A rellenar por el declarante)

IMPORTADOR/EXPORTADOR: .....

NIF/DNI/Nº PASAPORTE: .....

DOMICILIO SOCIAL: .....

PROCEDENCIA: ..... DESTINO: .....

MEDIO DE TRANSPORTE (AÉREO, TERRESTRE, MARÍTIMO): ⁽¹⁾ .....

⁽¹⁾ Indicar conocimiento aéreo, matrícula del vehículo o nº de contenedor

DESCRIPCIÓN MERCANCÍA SUJETA AL R. 338/97**	CANTIDAD	TIPO DE DOCUMENTO Y NÚMERO	PAÍS EMISOR

FECHA, NOMBRE, FIRMA Y NIF DEL DECLARANTE:

2. RESULTADO DE LA INSPECCIÓN (A rellenar por el SOIVRE)

Examen físico:	Examen documental:
Nombre, fecha, firma y sello	Nombre, fecha, firma y sello
OBSERVACIONES:	

* R.D. 1793/97 de 20 de noviembre sobre medidas de aplicación del Convenio CITES y del R. 338/97

** Reglamento (CE) nº 338/97 del Consejo, de 9 de diciembre de 1996, relativo a la protección de especies de fauna y flora silvestres mediante el control de su comercio (DOCE L 61, 3/3/1997)

Contra esta resolución podrá interponerse el recurso ordinario previsto en el artículo 114 y siguientes de la ley 30/92 en el plazo de un mes, contado a partir del día de la notificación, ante el Secretario de Estado de Comercio, Turismo y de la Pequeña y Mediana Empresa.

▪ **Annex IX**

433 TORTUGUES INVASIVES EXTRETES DEL PANTÀ DE FOIX.

08/01/2011

L'any 2010 ha estat la setena temporada de la campanya d'extracció de tortugues exòtiques del pantà de Foix (<http://www.diba.cat/parcsn/parcs/index.asp?parc=12>)

El CRARC participa en aquesta iniciativa des de l'any 2001, moment en que l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona va proposar encetar algú tipus d'acció per a controlar el cada cop més preocupant augment dels quelonis exòtics en l'àmbit del Parc. Aquesta iniciativa, va ser una de les primeres a desenvolupar-se a Catalunya en el camp de la gestió de poblacions de fauna herpetològica al·lòctona introduïda. Les campanyes han tingut diferents resultats, tot tenint present la disponibilitat de recursos, i la cerca dels millors mètodes per a la captura dels quelonis.

En el transcurs de totes les campanyes d'extracció, han estat retirades 433 tortugues , pertanyents a 5 espècies de distribució americana i 2 d'asiàtiques.

<i>Trachemys scripta elegans</i>	399
<i>Trachemys scripta scripta</i>	20
<i>Gratemys pseudogeographica</i>	3
<i>Trchemys scripta troostii</i>	5
<i>Trachemys decussata</i>	4
<i>Chinemys reevesi</i>	1
<i>Pelodiscus sinensis</i>	1
Total tortugues exòtiques capturades.....	433

▪ Annex X

Tercera opinió: Francisco Molina Artaloytia, filòsof i terrarófil

“Vivim en un estat d'autonomies i seria necessària certa coordinació perquè no existeixin divergències importants entre unes i altres, de manera que el benintencionat aficionat que es trasllada d'una comunitat a una altra no hagi de tenir problemes administratius.”

“Els animals exòtics no són simples mercaderies, ni joguines, ni adorns. Els veterinaris especialistes coneixen molt bé en quantes ocasions la “moda dels rèptils” ha suposat una desgràcia per a molts exemplars.”

“Existeix un comerç legal i digne d'animals silvestres subjecte a la normativa internacional, a les directrius de la CEE i a la legislació nacional i autonòmica tant en matèria de comerç com de tinença. Però els possibles buits legals, especialment en referència a les tinençes especials (com d'animals verinosos), s'haurien d'anar pal·liant racionalment. Generalment la regla aplicada peca d'ambigüitat i potser això es degut simplement a la falta d'una normativa específica.”

“Els ingressos que moltes zones subdesenvolupades reben d'aquest tipus de comerç són d'un pes important i el mitjà de vida legítim de moltíssimes persones. L'altra cara de la moneda és allò que es necessita en certes ocasions perquè un exemplar arribi viu, el deteriorament d'ecosistemes i el incentiu des d'instàncies especulatives d'una caça indiscriminada i difícil de controlar.”

“Un suggeriment meu és fomentar el coneixement de la legislació internacional, nacional i autonòmica en matèria de tinença (no només de comerç) d'animals exòtics, facilitant l'afició seriosa, legal i sana entesa com aquella que, lluny de acabar en un pur esnobisme, es mou dins la legalitat i el respecte pels animals. També s'hauria de potenciar el CITES i crear estructures que facilitin el seu compliment, no aixecant la mà sinó dissenyant lleres administratives útils, fàcils i eficaces que evitin la inflació administrativa així com trencar-s'hi el cap.”

- Maas AK. (2005). *Legal Implications of the Exotic Pet Practice*. Vet Clin Exot Anim, 8. 497–514
- Manteca X. (2003). *Etología Clínica Veterinaria Del Perro Y Del Gato*. Editorial Multimédica. Barcelona
- Martínez A. (2007). *¿Qué documentos legales se necesitan para tener un reptil correctamente?* Animaliados. 12-13
- Ibáñez Talegón M, González de Chavarri Echaniz E. (2003). *Comportamiento y Bienestar Animal*. En: Ibáñez Talegón M (ed). Bienestar animal. Ed Agricola Española. Madrid
- Molina F. (1998). *La dominación de la naturaleza y lo deseable desde la ética. Aspectos éticos y legales de la terrariofilia y la cautividad (II)*. Revista Reptilia 4 (15). Barcelona
- www.boe.es
- www.cites.es
- www.crarc-comam.net